

Seimas atmetė interpeliaciją R. Vaitekūnui

Vilnius, lapkričio 29 d. (AGEP) – Seimas slapto balsavimu antradienio vakarą atmetė nutarimą dėl nepasitikėjimo vidaus reikalų ministru Romasiu Vaitekūnu. Už jo atstatydinimą balsavo 44 opozicijos nariai. Nepasitikėjimui pareikšti pritrūko 27 balsų.

Laikydami lapkričio 27 d. LDDP posėdyje priimtos rekomendacijos, beveik visi šios frakcijos nariai nebesavo. Slapto balsavimo prieš nepasitikėjimo pareikšimą balsavo devyni Seimo nariai. Trys balsavimo lapeliai pripažinti negaliojantys.

Svarstymo metu trijų mažųjų Seimo opozicinių frakcijų – demokratų, tautininkų bei politinių kalinių ir tremtinių „Laisvės“ frakcijų – pateiktą nepasitikėjimą ministru parems visos opozicinės dešiniojos frakcijos bei socialdemokratai. Tačiau daugumos neturinčios

opozicinės frakcijos negalėjo tikėtis priversti vyriausybę atstatydinti, jeigu už tai nebalsuotų bent dalis valdančiosios frakcijos atstovų.

Prieš dvi savaites, valdančioji frakcija nebusuodama sužlugdė opozicinių frakcijų mėginimą atstatydinti visą vyriausybę. Tuomet už jos atstatydinimą balsavo 57 Seimo nariai.

Ministro R. Vaitekūno atstatydinimo interpeliacijos autorai siekė dėl, jų vertinimu, grėsmingai blogėjančios kriminalinės padėties.

Vidaus reikalų ministras atmetė visus jam pateiktus kaltinimus, o svarstymo metu paragino Seimą pratęsti prevencinio sulaikymo įstatymą, kuris, pasak R. Vaitekūno, buvo efektyvi ir laiku panaudota priemonė prieš banditizmą ir terorizmą.

Lapkričio 20 d. į Lietuvą vienos paros vizitui atskridusį JAV gynybos sekretorių William Perry (dešinėje) pasitiko Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. Kalbėdamas apie neaiškia padėtį Rusijoje artėjančios parlamento rinkimams, W. Perry pareiškė: „jei po rinkimų Rusijoje nukentės demokratija, NATO gali plestis sparčiau“.

Nuotr. R. Šuikos „Lietuvos aide“

JAV kongreso nariai parašė laišką prez. Clinton dėl Rusijos grėsmės

Vilnius, lapkričio 30 d. – Lietuvos Užsienio reikalų ministerija praneša, kad JAV kongresmanų Richard Durbin ir Benjamin Gilman iniciatyva parengti laiški dėl Rusijos karinės doktrinos lapkričio 21 d. pasiūti JAV prezidentui Bill Clinton ir jo patarėjui nacionalinio saugumo klausimais Anthony Lake. Abu vienodo turinio laiškus taip pat pasirašė keturiadsimt du Kongreso nariai.

Laiškuose reikiama susirūpinimas dėl pranešimų, kad Rusijos ginkluotųjų pajėgų Generalinis štabas svarsto naują karinę doktriną, kurioje numatoma įvesti Rusijos kariuomenę į Lietuvą, Latviją ir Estiją, jei pastarosios įstotų į NATO. Laiškuose primenama, kad pagal šią doktriną NATO bandymą neleisti Rusijai įvesti kariuomenę į Baltijos šalis Rusija laikytų „pasaulinės branduolinės katastrofos preliudija“. Laiškuose taip pat minimas Rusijos ketinimas dislokuoti taktinius branduolinius ginklus prie sienos su Lenkija, Norvegija, taip pat Rusijos karinėse bazėse Kryme, Abchazijoje, Gruzijoje ir Armėnijoje, jei NATO narystė būtų suteikta Lenkijai, Čekijai ar Vengrijai.

Kongreso nariai įsitikinę, kad JAV turėtų griežtai prieštarauti šiam Rusijos karinės doktrinos projektui, o Rusijos vyriausybė – vienareikšmiškai jo atsisakyti. Kongreso nariu nuomone, šis projektas kelia didelę grėsmę Baltijos demokratijoms ir taip pat atsisako gerbti Baltijos, Rytų ir Vidurio Europos šalių suverenitetą.

Laiškuose tikimasi, kad JAV politika Vidurio ir Rytų Europoje turi būti pagrįsta dviem tikslais: remti naujų demokratijų Baltijos šalyse, Rytų ir Vidurio Europoje saugumą bei kurti pasitikėjimo klimatą santykiuose su Rusija, kad ji suprastų, jog Vakarai neturi priešiško ketinimo Rusijos teritorijai ar jos žmonėms.

Kongreso nariai teigiamai vertina JAV prezidento paramą Rytų ir Vidurio Europos šalių laisvei ir demokratijai. Laiškų pabaigoje prezidentas Bill Clinton ir patarėjas Anthony Lake raginami pareikšti griežtus prieštaravimus dėl šios doktrinos projekto ir kviešti Rusijos vyriausybę vienareikšmiškai jos atsisakyti.

Lietuva netrukus pateiks prašymą Europos Sąjungai

Vilnius, lapkričio 30 d. (BNS) – Lietuva dar iki Madride gruodžio 16 d. įvyksiančio Europos Sąjungos viršūnių susitikimo kreipsis į Europos Sąjungą, prašydama tikrosios narystės šioje organizacijoje. Iki to laiko Lietuvos Seimas ir prezidentas dar turėtų padaryti atitinkamus žingsnius, pasakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, ketvirtadienį kalbėdamasis su BNS korespondentu.

Pasak jo, kreiptis į Europos Sąjungą dėl Lietuvos tikrosios narystės dar iki šalių vadovų susitikimo Madride gruodžio 16 d. nutarė prezidentas Algirdas Brazauskas. Į ES viršūnių susitikimą pakviesti ir vienuolikos asocijuotų Europos Sąjungos narių vadovai.

Kaip žinoma, Latvija ir Estija jau yra pateikusios oficialias prašikas stoti į Europos Sąjungą tikrosiomis narėmis. Manoma, kad Baltijos šalys ES narėmis galėtų tapti kito šimtmečio pradžioje.

Ministras Povilas Gylys priminė, kad Lietuva norėjo, jog prieš jai pateikiant prašiką dėl narystės Europos Sąjungoje, būtų padaryta Konstitucijos 47-tojo straipsnio pataisa, taip pat parengtas konstitucinis

Tariasi Baltijos šalių kariuomenių vadai

Vilnius, lapkričio 28 d. (Elta) – Antradienį Latvijos kurorte Jūrmaloje prasidėjo Baltijos šalių kariuomenių vadų susitikimas. Dviejų dienų susitikime Estijos, Latvijos ir Lietuvos kariuomenių vadai diskutuoja apie oro kontrolės sistemos kūrimo eigą ir galimybes steigti bendrą Baltijos šalių jūros laivų flotilę.

Susitikime taip pat aptariamos Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALBAT) perspektyvos, NATO programa „Partnerystė taikos labui“, ir šių trijų valstybių gynybinio bendradarbiavimo planas ateinančioms metams.

Baltijos šalių ginkluotųjų pajėgų vadai susitinka periodiškai. Paskutinį kartą liepos pabaigoje jie buvo susitikę Estijoje.

Konstitucinis teismas sprendžia ginčą dėl ministro

Vilnius, lapkričio 29 d. (AGEP) – Valdančioji partija atmeta opozicijos tvirtinimus, kad vidaus tarnybos generolo Romasio Vaitekūno buvimas vidaus reikalų ministru pažeidžia Lietuvos Konstitucijos 141 straipsnį.

LDDP frakcijos narys Vladas Būtenas trečiadienį spaudos konferencijoje Seime teigė, kad atsakymas yra pačiame Konstitucijos straipsnyje. Jame, be kita ko sakoma, kad „neišėjus iš atšarų krašto apsaugos sistemos, policijos ir vidaus tarnybos karininkai... negali būti Seimo nariais ir savivaldybių tarybų nariais. Jie negali užimti renkamu ar skiriamu pareigų civilinėje valstybinėje tarnyboje“.

V. Būtenas opozicijos teiginius, kad R. Vaitekūno buvimas ministru pažeidžia Konstituciją, pavadino partijų ginčą. Tokiu atveju, sakė jis, kuri nors politinė jėga galėtų kreiptis į Konstitucinį Teismą, ir teismas tai išaiškintų.

Seimo pirmininko pavaduotojas ir LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Juozas Bernatoniškas pirmadienį žurnalistams sakė esąs pasiryžęs apginti R. Vaitekūno atšarų ir ministro portfelio suderinamumą Konstituciniame teisme ir įrodyti, kad jo buvimas vidaus reikalų ministru nepažeidžia Konstitucijos.

Tuo tarpu konservatorių frakcijos narys Egidijus Jarašiūnas kitoje spaudos konferencijoje trečiadienį, pacitavęs 141 Konstitucijos straipsnį, sakė, kad Konstitucija nepažeista būtų tik tuo atveju, jeigu vyriausybė yra karinė organizacija. Jis sutiko, kad šiuo atveju ložiška yra kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Į pastabą, kad opozicija trejus metus skaitė Konstituciją, kol perskaitė iki 141 straipsnio, Egidijus Jarašiūnas sakė, kad po Romasio Vaitekūno paskyrimo ministru tas klausimas buvo keltas, tačiau vėliau „nuėjo į šoną“.

Konservatoriai neremia nei Valstybės Tribunalu, nei kitų referendumo siūlymų

Vilnius, lapkričio 29 d. (AGEP) – Konservatoriai pažymi, kad grupės politikų, verslininkų ir visuomenės veikėjų organizuojamas referendumas „teisės požiūriu yra ydingas, o visuomeniniu požiūriu – žalingas“. Konservatoriai šio referendumo neremia, ir nepritaria jam, sakė konservatorių frakcijos narys Egidijus Jarašiūnas trečiadienį įvykusioje spaudos konferencijoje.

Lapkričio viduryje Vyriausioji rinkimų komisija įregistravo iniciatyvinę grupę referendumui paskelbti. Iniciatoriai siekia sumažinti Seimo narių bei valstybės tarnautojų skaičių, o Seimą siūlo rinkti tiesioginiais rinkimais. Jie taip pat nori panaikinti investicijų apmokestinimą ir nustatyti gyventojų neapmokestinamą pajamų minimumą.

Svarbiausias iniciatoriams yra penktasis punktas – tiesioginiai rinkimai rinkti Valstybės Tribunalą ir suteikti jam reikalingus įgaliojimus kovai su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija.

E. Jarašiūnas pažymėjo, kad ikūrimas tokios institucijos, kaip Valstybės Tribunalas, visiškai sujauktų šalies teisinę sistemą. Siūlomas kovos su nusikalstamumu metodas, pasak jo, yra totalitarinės valstybės

bruožas. Konservatorių atstovas taip pat pastebėjo, kad patys iniciatoriai nėra visiškai apsisprendę dėl tribunolo funkcijų. Iš pradžių jie kalbėjo, kad tribunolas pakeistų Aukščiausiąjį Teismą, o vėliau pasiūlė jam suteikti kovos su korupcija ir nusikalstamumu įgaliojimus. Egidijus Jarašiūnas kritikavo ir kitus referendumo iniciatorių siūlymus.

Kad galėtų pareikalauti referendumo Iniciatyvinė grupė turi iki sausio vidurio surinkti 300,00 rinkimo teisę turinčių Lietuvos piliečių parašų.

Lenkijos delegacija lankė Lietuvos lenkų mokyklą

Vilnius, lapkričio 29 d. (AGEP) – Lietuvos lenkų padėtis žymiai geresnė nei Lenkijos lietuvių, tvirtina Lietuvos Seimo atstovų pirmininkas tarp-parlamentinėje Lietuvos-Lenkijos grupėje Vytautas Plečkaitis. Trečiadienį spaudos konferencijoje Lietuvos Seime buvo komentuojamas šiai grupei priklausančių Lenkijos Seimo narių vizitas Lietuvoje lapkričio 25-27 dienomis, bei kaip įgyvendinama Lietuvos-Lenkijos bendradarbiavimo sutartis švietimo srityje.

Lietuvoje viešėjusi Lenkijos Seimo delegacija, vadovaujama parlamentarės Irenos Nowackos, lankė Lietuvos lenkiškose mokyklose, susitiko su švietimo darbuotojais bei susipažino su švietimo padėtimi.

Pasak Vytauto Plečkaičio, Lenkijos delegacija buvo patenkinta kelionės rezultatais, jokių tarptautinės sutarties pažeidimų neaptiko. Tuo tarpu Lietuvos pareigūnai dažnai gauna pareiškimų, jog Lietuvos lenkai skriaudžiami.

„Viskas yra atvirkščiai: Lietuvos lenkiškose mokyklose ignoruojama lietuvių kalba, nėra lietuvių kalbos mokytojų“, sakė Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius Remigijus Motūzas. „Visiškai nepagrįsti kaltinimai, jog mes nepadedame Lietuvos lenkiškoms mokykloms. Greičiau Lenkija visai nesirūpina ten gyvenančiais lietuvišiais“, sakė R. Motūzas.

Kaip pavyzdį jis minėjo, jog 1990-1995 m. Lietuvoje buvo išleisti 174 vadovėliai ir mokykloje priemonės lenkų kalba, tuo tarpu Lenkijoje per dar ilgesnį laikotarpį vadovėlių lietuvių kalba buvo išleista tik dvidešimtadalys to.

„Svarbiausia, kad švietimo sritis nebūtų politizuojama. Švietimas turi būti tik švietimo darbuotojų reikalas, ir tada nebūtų tiek daug konfliktų ir nesupratimų“, sakė R. Motūzas.

Lapkričio 16 d. Lietuvos Genocido Aukų Muziejuje buvusiame KGB pastate Vilniuje lankėsi Seimo narių delegacija – (iš k.) teisingumo ministras Jonas Prapiestis, Kovo 11-osios akto signatarė Rasa Rastauskienė, Seimo nariai Gintaras Patackas, Antanas Stasiškis ir Andrius Kubilius. Jie padarė išvadą, kad remonto darbai bandoma sunaikinti okupantų kruvinos veiklos pėdsakus.

Nuotr. S. Laukio „Lietuvos aide“

Sutarta dėl paskolos Vilniaus vandenvaliai modernizuoti

Vilnius, lapkričio 22 d. (AGEP) – Danijos bankas „Unibank“, Lietuvos Akcinis Inovacinis Bankas ir specialiosios paskirties UAB „Vilniaus vandens“ pirmadienį pasirašė trišalę sutartį dėl 68 milijonų Danijos kronų (apie 50 milijonų litų) paskolos, skirtos Vilniaus miesto nutekamųjų vandens valymo įrenginiams modernizuoti. Ši paskola bus teikiama per Lietuvos Akcinį Inovacinį Banką, o jos grąžinimą dar šį pavasarį garantavo Lietuvos vyriausybė.

Kaip BNS korespondentui sakė specialiosios paskirties UAB „Vilniaus vandens“ generalinio direktoriaus Arūnas Makauskas, projekto finansavimas ir jo vykdymas prasidės jau šiemet ir tęsis iki 1998 metų. Tik po to bus pradėtas skaičiuoti paskolos grąžinimo terminas.

Vandens valymo įrenginiai bus modernizuojami trimis etapais – nuo pakeitimo dalies esamos vandens valymo įrangos iki iš esmės naujų technologijų įdiegimo, kuris leis 28% sumažinti valymo įrengimų operavi-

mo išlaidas. Pasak A. Makausko, vandens valymo įrenginių modernizavimas be paskolos sumos pareikalaus dar 20 milijonų litų patiemis statybos darbams, nes paskola skiriama tik įrenginiams ir techninėms priemonėms įsigyti. Šių įrenginių kaina sieks 57,4 milijonus Danijos kronų (apie 42 milijonus litų). Likusi paskolos dalis teks jos aptarnavimui.

Palūkanos už minėtą paskolą bus skaičiuojamos tik už tą laikotarpį, kai bus investuota į patį projektą, t.y. už 3,5 metus ir jos bus apie 8% per metus. Palūkanas už likusius 10 metų iki 2008-ųjų sumokės Danijos vyriausybė, tačiau tik su sąlyga, kad ne mažiau kaip 70% įrengimų būtų nupirkti Danijoje.

Pasak A. Makausko, tokiu būdu gauta paskola bus 15 milijonų litų pigesnė, nei įprastas komercinis kreditas. Be to, greta šios paskolos danai negrąžinamai skiria 11 milijonų litų projektavimo darbams, personalo apmokymui bei bandomosios įrangos įsigijimui.

Seimas nori ratifikuoti 1982 m. Jūrų teisės konvenciją

Vilnius, lapkričio 28 d. (AGEP) – Seimas antradienį vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kuria paragino šalies prezidentą Algirdą Brazauską kuo greičiau pateikti parlamentui ratifikuoti Jungtinių Tautų 1982 m. gruodžio 10 d. Jūrų teisės konvenciją. Už rezoliuciją balsavo 57 Seimo nariai.

Iškilus nesutarimams su Latvija dėl jūrų sienos ir ekonominės zonos nustatymo, politikų ir įvairių specialistų vertinimu, Lietuvai būtų naudingiau derybose remtis šia Jūrų konvencija. Šioje rezoliucijoje Seimas pasiūlė vyriausybei bei Valstybinei komisijai Lietuvos valstybės sienai nustatyti bei ekonominei zonai Baltijos jūroje nustatyti jau dabar vadovautis 1982 m. Jūrų konvencijos nuostatomis.

KALENDORIUS

Gruodžio 1 d.: Natalija, Eligijus, Butigėdis, Šilė. 1924 m. Karaliaučiuje mirė vienas žymiausių lietuvių kalbininkų Kazimieras Būga.

Gruodžio 2 d.: Liucius, Skirmuntas, Skirmantė, Gėrūtis. 1862 m. gimė poetas Jonas Mačiulis-Maironis. 1851 m. gimė Ateitininkų organizacijos steigėjas Pranas Dovydaitis. 1884 m. gimė lietuvių bibliografijos mokslo kūrėjas, spaudos istorikas Vaclovas Biržiška.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFASS-GOS SUVAŽIAVIMAS

(Darbuotės apžvelgimai)

Šių metų lapkričio 18 dieną Antroje Tautinėje olimpiadoje Detroito, Dievo Apvaizdos Lietuvių kultūros centre, sporto klubo „Kovas“ globoje, vyko Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto sąjungos sporto darbuotojų metinis suvažiavimas. Nors dalyviais ne per gausus, tačiau atstovauta arti 80 nuosimčių balsavimo teisę turintiems sąjungos nariams. Suvažiavimui paruošta darbotvarkė (iš anksto išsiuntinėta nariams susipažinimui) buvo net 15 punktų, kuriuos tačiau pasisėkė nuosekliai gvildinti ir, kur reikėjo, padaryti nutarimus.

Suvažiavimą pradėjo ŠALFASS-gos pirmininkas Audrius Šileika; pasikvietęs vicepirmininką Mindaugą Leknicką, kartu su juo pradėdė darbų eigą. Sekretoriaus pareigoms buvo pakviestas Sigitas Krašauskas.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Detroito Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Nijolė Zelwender. Gautas sveikinimas raštu iš Lietuvos Tautinio Olimpino komiteto prezidento Artūro Poviliūno, iš Lietuvos Kūno Kultūros departamento generalinio direktoriaus Vytauto Nėniaus, taip pat, Kanados Bendruomenės pirmininko Algirdo Vaičiūno ir JAV Bendruomenės pirmininkės Reginos Narušienės. Visi sveikinusieji, ŠALFASS-gai linkėjo sėkmės jaunimo auklėjimo baruose.

Daug laiko suvažiavime skirta buvo Penktųjų PLS žaidynių reikalams. Kalbėjo JAV išvykos ir žaidynes vadovas Algis Ruginius, paliesdamas organizavimo reikalus, kurie nebuvo lengvi ir sėkmingi. Palietė suvenyrų reikalus, kurie buvo gauti iš Lietuvos, kad juos pardavus papildyti rengėjų išda, taip pat apie nuvežtus ten, kaip dovanas, kas sudarė nemažai išlaidų. Panašiai kalbėjo ir Kanados išvykos ir žaidynes vadovas Mindaugas Leknickas. Parduoti jų čia nepasisekė... Abu vadovai kalbėjo apie reprezentavimąsi žaidynių metu, suruoštus priėmimus, pokalbius su spaudos žmonėmis, na, užsiminta ir apie išievių varganą pasirodymą sporto varžybose, net prieš ne per stipriausias šeimininkų komandas. Suvažiavimo, vienbalsiai įgaliota nauja centro valdyba nedelsiant imtis iniciatyvos pasiruošimui į 1998-taisiais būsimoms šeštosioms PLS ir tuo metu būsimai antrajai Tautinei olimpiadai Lietuvoje.

Lietuvoje ruošiamas spaudai „Lietuvos sporto istorija“. Vėliausiomis žiniomis, atrodo ši knyga dienos šviesą išvys 1996 metų pradžioje. ŠALFASS-gos pirmininkas Audrius Šileika, grįždamas iš Penktųjų PLS, galutiniam skaitymui parvežė Sig. Krašauskui jo paruoštą rašinį liečiantį Vokietijos, JAV ir Kanados sportinį laikotarpį (1945-1995). Paskutinė paslauga atlikta ir tas rašinys išsiųstas leidėjams į Lietuvą.

Kas liečia Atlantos olimpiadą, A. Šileika perskaitė gautą LTOK generalinio sekretoriaus P. Statutos suvažiavimui atsiųstą pranešimą, kuriame sakoma,

ŠALFASS-gos suvažiavime, Detroito, š.m. lapkričio 18 d., CV pirm. Audrius Šileika praneša apie buvusią veiklą. Dešinėje – Sigitas Krašauskas, suvažiavimo sekretorius.

Nuotr. M. Leknicko

LIETUVOS KREPŠININKĖS SĖKMINGAI UŽBAIGĖ VIEŠNAGĖ

Lietuvos krepšinininkės sužaidė paskutines dvi rungtynes JAV pietryčiuose ir abejas laimėjo. Prieš Georgia Southern University laimėjo 90:72, o prieš Mercer College – 84:43. Taigi, Lietuvon jos grįžta su 5 laimėjimais ir 1 pralaimėjimu, kuris buvo patirtas prieš pajėgią University of Georgia komandą. Rungtynėse su Georgia Southern lietuvaičių tarpe puikiai pasirodė Birutė Dominauskaitė ir Radvyna Žeimytė, abi sumedamos po 17 taškų.

Prieš Mercer College lietuvaitėms daugiausiai taškų surinko:

Šiame suvažiavime buvo išrinkti ateinančių trejų metų kadencijai sąjungos valdomieji organai. Centro valdyba (Toronto): A. Šileika, M. Leknickas, R. Miečius, A. Čygas, A. Bielskus, M. Gudinskas ir patarėjais – J. Gustainis ir Sig. Krašauskas. Revizijos komisija (Čikaga): R. Dirvonis, A. Lauraitis ir A. Tamošiūnas. Kandidatų liko dr. D. Siliūnas. Garbės teismas (Detroitas): N. Udrys, Jonušis ir V. Ruginius.

Suvažiavimas užbaigtas Tautos himnu...
Sig. K.

MARATONAS DALIS MANO GYVENIMO

1995-ji metai man, sportininkui mėgėjui, liks neužmirštami. Liepos mėn. dalyvavom trečiajame bėgime aplink Lietuvą, kurio metu nešėme V PLS žaidynių ugnies deglę, kviesdami Lietuvos žmones į Žaidynes – bendrą visos lietuvių tautos šventę. Šio istorinio bėgimo iniciatorius buvo alytiškis K. Kviecinskas. Kartu su juo Lietuvą apibėgti pasiryžo alytiškiai – P. Šimonėlis, A. Grigaitis, V. Stankevičius; druskininkiečiai – P. Kibildis ir V. Dobrovolskas; vilniečiai – R. Bernotas ir R. Jakelaitis; kaunietis V. Totilas, kringiškiškis P. Silkinas, pasvalietis B. Saulis, panevėžietis E. Augustinas, A. Kavaliauskas iš Žiezmarų (Kaišiadorių raj.), J. Vasilevičius iš Sugintų (Molėtų raj.). Šiaulietis sportininkas su negalia V. Benaitis visą trasą įveikė sportiniu vežimėliu. Pilnai visą 1117 km nuotolį per 19 dienų (su dvejomis poilsio dienomis) įveikė 11 sportininkų.

Nemažesnis džiaugsmas buvo įveikus New Yorko maratoną. Čia iš 27,000 bėgikų maratoną įveikęs per 3 val., 2 min. ir 7 sekundes, užėmiau 758 vietą. Daugybę išpūdžių, puikią maratono organizaciją primins dalyvio medalis ir vaizduostė apie šias varžybas. Maratonas yra dalis mano gyvenimo, todėl, kaip sportininko tikslas yra olimpinės žaidynės, man toks tikslas buvo dalyvauti New Yorko maratone. Iki tol esu bėgęs maratonus Maskvoje, Varšuvoje, Stokholme, Briuselyje, Hanoveryje, Hamburge, Frankfurtėje prie Maino ir Taline.

Beje, esu pirmasis bėgimo entuziastas iš Lietuvos, dalyvavęs New Yorko maratone, savo iniciatyva ir savo lėšomis.

Džiugu, kad Amerikos lietuviai bėgimo entuziastai P. Vainius, R. Gedeika ir R. Sužiedėlis įkūrė iniciatyvinę grupę, kuri parems nedidelę keturių bėgikų delegaciją, ateinančių metų balandžio 15 d. dalyvaušančią Bostono 100-jame maratone.

Ir mano mintys, po puikaus New Yorko maratono, jau krypsta į istorinį maratoną Bostono. Baigdamas, už visokeriopą pagalbą viešnagės metu 29-mečiui policijos pareigūniui iš Panevėžio, norėčiau padėkoti vietos lietuviams – A. Sadzienei, L. Riaubai, V. ir A. Rudzinskams.

Emilis Augustinas

SUKAKTUVINĖ MINĖJIMĄ PRISIMENANT

Lapkričio 18 d. „Lituanicos“ klubo istorijoje liks atmintina diena, nes tada įvyko klubo 45 metų sukaktuvinis minėjimas-pokylis Lietuvių centre, Lemonte. Apie jį jau buvo šiek tiek rašyta. Dabar dar norisi pasidžiaugti jo pasisekimu ir gerais išpūdžiais, kuriuos išsinešė gausūs šio renginio dalyviai.

Šiam minėjimui įvykdyti ir praversti reikėjo daug talkos ir daugelio žmonių įtempo darbo. Tik visų sutartine veikla buvo galima jį sėkmingai praversti.

Be išimties daug darbo visi valdybos nariai bei būrys kitų žmonių. Sunku visus išvardinti, tačiau norisi paminėti bent dalį: Laima Glavinskienė, kruopščiai atlikusi savo pareigas priimdama rezervacijas; Leonas Juraitis, dabartinis klubo išdėininkas / jis perėmė pareigas iš a.a. Jono Juškos, rinko sveikinimus klubo sukaktuviniams leidiniui. Paminėtini apie šį renginį rašiusieji ir radijo bangomis kalbėjusieji asmenys, laikračiai, radijo programos, o ypač „Draugo“ redaktorė Irena Regienė, Amerikos lietuvių radijo programos vedėjas Anatolijus Šlutas ir kt. Apie klubo sukaktį dabar ilgam bylos ir gražūs sukaktuviniai, 44 puslapių leidinėlis, kuriame sukaupta daug istorinės medžiagos bei nuotraukų, o taip pat ir žymiųjų asmenų sveikinimai.

E.Š.

DAR APIE 1996 METŲ BOSTONO 100-JI MARATONĄ

Rimas Gadeika, vienas iš trijų Amerikos lietuvių, organizuojančių lietuvių, norinčių dalyvauti ateinančiais metais balandžio 15 d. vykšančiame Bostono 100-jame maratone, rašo: „Panevėžietis Emilis Augustinas su kitais lietuviams (4 iš Lietuvos) bėgs Bostono maratone. Bėgsim Vainius, aš ir dar devyni lietuviai. Mūsų tikslas – atkreipti dėmesį į Lietuvos bėgikus ir lėšomis padėti Lietuvos olimpinėms komandoms“.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	¼ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pjūs Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30; šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šėštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Gediminas Bielikus, buvęs LFK „Lituanica“ pirmininkas, žaidėjas ir dabartinis vyrų ir jaunučių komandos treneris, „Lituanicos“ klubo 45 metų veiklos sukakties pokylyje priima pažymėjimo ženklą. Ženklą įteikdamas, Bielikus sveikina LB Lemonto apylinkės v-bos pirm. Gediminas Kazėnas.

Nuotr. Ed Šaulaičio

IŠVYKO LIETUVON

Ilgametis klubo futbolininkas bei talkininkas, kelis metus buvęs klubo valdybos narys Vytautas Juodišius, š.m. lapkričio pradžioje ilgesniam laikui išvyko tėvynėn Lietuvon, kur žada praleisti žiemą ir atgal į namus grįžti tik pavasarį. Jam linkėtina geros kloties tėvynėje!

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbet angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS

GDYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm 3 v. p. 7 v. antr 12:30-3 v. p. treč. uždaryta ketv. 1-3 v. p. penkt. ir šėšt. 9 v. 12 v. p. p.

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS

GDYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šėšt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2809
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD

Specialybe – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą
Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GDYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šėšt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-778-2880
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviskai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

1995-ju metų „Bėgimo aplink Lietuvą“ 1,000-ji km nubėgus. Iš k.: trečias – E. Augustinas, šeštasis – bėgimo iniciatorius K. Kviecinskas.

MELAS PRIBLOŠKĖ GERVĖČIŲ LIETUVIUS

BERNARDAS ŠAKNYS

„A. Šlezevičius padėjo už Baltarusijos paramą statant lietuvių kultūros centrą Gervėčiuose“. („Lietuvos rytas“, Nr. 265)

Taip pranešė spauda, informuodama apie Lietuvos ir Gudijos vyriausybinių delegacijų derybas Gardine. Delegacijoms vadovavo abiejų valstybių premjerai.

Kas tai: visiškai padėties nežinojimas, ar išlūsus melas, norint įsisteigti šeiminkams? Skaiciau sakini vienai ir kitaip, negalėdamas patikėti, kad Lietuvos premjeras Adolfas Šlezevičius galėjo dėkoti M. Čigirui už nebūtus dalykus. Juk Gudija ne tik kad nepadėjo statyti lietuvių kultūros centro Gervėčių krašte (Rimdžiūnų kaime), o visais būdais trukdė jį užbaigti. Lietuvos valstybės statomas objektas turėjo atšvęstis įkurtus 1994 m. pabaigoje. Sunkiausia kaina modernūs rūmai – visas lietuvių miestelis su 150 vietų mokykla, sporto salė, kultūros namais, vaikų darželiu, kitais statiniais – parlygti per trumpą laiką beveik buvo pastatyti, reikėjo juos tik užbaigti. Tačiau Gudijos valdžia 1994 m. balandžio 25 d. sustabdė statybą. Kiek prašyta, kiek tartasi, tačiau iki šiol neleidžiama atnaujinti statybų. Nuo drėgmės ir šalčio pradėjo irti sienos, šių metų rugsėjo 1-osios išvakarėse nežinomi piktdariai nusiaubė pastatą, išdaužė langus.

Gervėčių krašto vaikai rugsėjo 1 d. susirinkę į lietuviškos vidurinės mokyklos atidarymą, buvo pažeminti, išniekinti. X klasės mokinius vėl teko grą-

žinti į rusišką mokyklą, o V-IX klasių mokinius tenka mokyti kone pagrindinėje mokykloje. Nors prieš mokslo metų pradžią Lietuvos ir Gudijos spauda nemažai ir pakiliai rašė apie pirmosios lietuviškosios vidurinės mokyklos atidarymą Gudijoje. Ar niekas neparodė premjerui minėto straipsnio? Matyt, ne, kitu atveju savo septintajame susitikime su Gudijos kolegomis būtų ne dėkojęs, o pareikalavęs vykdyti anksčiau priimtus susitarimus, kaip kad vykdė Lietuva. O gal mūsų premjerui mažai rūpi etninių žemių lietuviai?

Dabar tu net neabejojai Gervėčių krašto žmonės. Jie nuosirdžiai A. Šlezevičių buvo sutikę prieš keletą metų. Guodėsi jam, dainavo dainas, vaišino, gėrbė. A. Šlezevičius žadėjo aukso kalnus. Deja, po vizito vietinių lietuvių padėtis tik pablogėjo. Ir nepalyginamai.

„Ne tik A. Šlezevičius, bet ir A. Brazauskas mus apgavo“, tiesiai į akis sako žmonės. O Gervėčių krašto lietuvių bendruomenės pirmininkas Vaclovas Lukša pateikė svarius argumentus: šių metų kovos mėnesį jį ir jo krašto žmones priėmęs prezidentas žadėjo statomą kultūros centrą atiduoti Gervėčių krašto bendruomenei, bet po kelių dienų pasielgė priešingai – minėtą statinį perdavė Gudijos lietuvių bendrijai Minske, kuri nieko bendro su Gervėčių kraštu neturi, nežino jų problemų.

Kas apgins etninių žemių lietuvių, amžiais gynusių savo kalbą, papročius? Kas padės jiems išgyventi vieną po kitos besitęsiančias okupacijas? O gal ir šių minčių niekas neperdavė Adolfui Šlezevičiui? Tad nenustebkime, kad ir naujame susitikime (jie tikėtinai) vėl Lietuvos premjeras liaupsins savo kolegą M. Čigirį, dėkos už nebūtus dalykus.

mėse dalyvavo Trakų rinktinės Naujojoje Anglijoje vad. A. Zekus, JAV kariuomenės plk. ltn. K. Gedmintas iš Kolumbijos (Pietų Carolina), nemažas būrys šaulių iš Čikagos – Vytauto Didžiojo rinktinės. Sveikinimą Lietuvai perdavė Karinės krikščionių draugijos Europos asociacijos viceprezidentas, Norvegijos karininkas I. Wol-

tas. Po pamaldų prie naujojo paminklo, skirto Lietuvos laisvės kovotojams, ir atgal garbingai svečiai važiuojo kun. K. Skučo restauruotomis karietomis, kurias traukė žirgai, pakinkyti klebono siūtais pakinkais.

Paminklo pašventinimo iškil-

Danutė Bindokienė

JAV kariai ir Bosnija

JAV prezidento Bill Clinton kadencija Baltuosiuose rūmuose primena šio krašto televizijoje populiarisias „muilo operas“: kasdien vis nauja krizė, vis reikalinga nugalėti kažkokią kliūtį, išspręsti kone neišsprendžiamą problemą – tarptautinę, valstybinę, asmeniška... Nenuostabu, kad per palyginti neilgą prezidentavimo laiką Clinton plaukai visai „apšarmojo“. Galbūt vienas didžiausių iššūkių buvo sutiktas praėjusių pirmadienį (lapkr. 27 d.), kai prezidentas atsispyrė prieš tautą ir mėgino įtikinti ne tik jos gyventojus, bet ir priešiškos partijos Senatą bei Atstovų Rūmus, kad Amerika vis dėlto privalo siųsti kariuomenę į Balkanų pusiasalį, kol Bosnijoje tikrai įsiviešpataus taika. (Žinoma, po to, kai gruodžio viduryje Paryžiuje bus iškilmingai pasirašyta taikos sutartis, kurios preliminariniai punktai aptarti praėjusią savaitę Dayton, Ohio.) Atrodo, kad pagaliau yra vilties Bosnijoje užbaigti karą, trukusį ketverius metus, pareikalavusį apie ketvirčio milijono aukų ir palikusį bent du milijonus pabėgėlių, jau nekalbant apie sunaikintą turtingą ir kitais būdais sugriautus gyvenimus.

Po taikos sutarties pasirašymo į Bosniją bus sutraukta 60,000 karių stiprumo NATO pajėgos, kurių eilėse numatoma ir 20,000 JAV kariuomenės. Šių dalinių tikslas: sustabdyti karą veiksmus tarp Bosnijos serbų, kroatų ir musulmonų, leisti pabėgėliams grįžti į savo namus, padėti atstatyti karą nuinkotą kraštą. Kariuomenė pasiūlyta iki naujų vyriausybės rinkimų.

Toje 60,000 karių sudėtyje be amerikiečių dalyvaus 10,000 kitų NATO karių, kurių tarpe bus 4,500 norvegų, suomių, švedų ir danų, 1,500 rusų, o taip pat dar nenustatytas skaičius iš Turkijos, Lenkijos ir Baltijos respublikų – Latvijos, Lietuvos, Estijos. Rusija, ilgai nedavusi galutinio sutikimo siųsti savo kariuomenę į Bosniją, pagaliau atsargiai pritarė misijai šios savaitės antradienį (lapkr. 28 d.), kai JAV Krašto apsaugos sekretorius William Perry ir Rusijos Krašto apsaugos ministras Pavel Gračev susitiko Briuselyje.

Apie 10,000 JAV karių į Bosniją nuvyks ateinančių metų sausio mėn. pradžioje, o likusieji ten bus maždaug vasario viduryje, t.y., praėjus 60 dienų po to, kai Paryžiuje bus pasirašy-

ta taikos sutartis. Prezidentas Clinton savo kalboje į tautą stengėsi ypač pabrėžti, kad Amerikos kariams Bosnijoje negresia jokie ypatingi pavojai. Nenumatoma, kad ten pasikartotų Somalijos ar Libano tragedijos. Amerikiečių daliniams vadovaus savos kariuomenės vadovybė, kariai būsią „ginkluoti iki dantų“ ir mažiausios agresijos atveju turės teisę be matant atsakyti tuo pačiu – tik daug „ispūdingesniu“ – mastu. Mėginamas raminti Amerikos gyventojus, kuriems jau labai įkyrėjo nuolatinė „pasaulio policijos“ rolė, kai JAV kariuomenė siuntinėjama iš vienos „karštos“ vietos į kitą, prezidentas kažkaip užmiršo paminėti, kad kario dalia visuomet surišta su pavojais. Juk ne į gegužinę tie „iki dantų ginkluoti“, amerikiečiai keliauja, ne ramios atostogų jų laukia svetimame krašte, kur gyventojai dažnai nežino, kas draugas, o kas priešas. Per daug kančių jie iškentėjo, per daug keršto susirinko ir vienos, ir kitos kovojusios pusės samonėje, kad vienu rašiklio brūkšneliu po taikos sutartimi viskas išnyktų ir gyvenimas vėl plauktų ramia vaga. Sakoma, kad Bosnijoje paslepta apie milijonus minu, bet ne visos jos žemėje – daug „minų“ ir gyvenimų širdyje. Tokioje sprogmeninėje situacijoje galima visko tikėtis, tad ir pavojų kariniams daliniams. Kiekviena ligišiolinė karinė misija pareikalavo amerikiečių aukų, jų gali pareikalauti ir Bosnija.

Amerikai taikdars vaidmuo yra labai patrauklus. Ji norėtų padėti visiems, pagalbos reikalingiems, bet ir čia „pirštai pirminis ir save lenkti“.

Kai karinio konflikto vietoje kyla pavojus JAV interesams, reakcija kur kas greitesnė. Prisiminkime Persų įlankos atvejį, kuomet prez. George Bush pasiuntė 430,000 karių, nelaukęs net Kongreso pritarimo: buvo svarbu apsaugoti ne tiek Kuveitą, kiek naftos šaltinius. Prez. Bush pavyko įtikinti tautą, kad į Persų įlankos karą Amerika įsikišti saistė tarptautinė teisė ir moralinė pareiga. Clintonas turi griebtis kitu priemonių, nes Bosnija Amerikai jokio pavojaus nesukelia (dėl to ir užtruko ketverius metus, kol pagaliau ryžtasi veikti), todėl jis vartoja argumentą, kad amerikietis karys Bosnijoje bus saugesnis, kaip savame kieme. Ant šio argumento galbūt remiasi ir ateinančių metų prezidentinių rinkimų rezultatai...

Veiverių Skausmo kalnelyje paminklą „Žuvusiems, ginant Lietuvos laisvę“ šventina Veiverių klebonas kun. K. Skučas.

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ ATMINIMUI

PRANAS ABELKIS

„Kiekvienas jūsų kraujo lašas testiprina
Lietuvos valstybę“

Tokie žodžiai iškalti prie Veiverių esančiame Skausmo pašventintame paminkle „Žuvusiems, ginant Lietuvos laisvę“. Čia veiverietės šaulės D. Raslačiūnienės rūpesčiu, 1987 m. buvo pastatytas pirmas medinis kryžius, vėliau – perladoti sovietinių okupantų ir jų talkininkų Veiverių apylinkėse nužudyti partizanai, Lietuvos rezistentai.

Prie laisvės kovotojų atminimo įamžinimo prisidėjo mūsų tautiečiai – Lietuvos šaulių sąjungos užsienyje, Romo Kalantos kuopos šauliai (vadas A. Gudonis) St. Petersburg, Floridoje, surinktas lašas padovanoję Tėvynei Lietuvai. Paminkle įrašyti dosniausi aukotojai: Amerikos Lietuvių Klubas, Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga, St. Petersburgo Lietuvių Pensininkų klubas, Beach Memorial Home, A.P. Gudonis, A.H. Bacevičius, A. Baranauskas, A. Paulionis, K. A. Grigaitis, A. Grabauskas, V. A. Gedmintas ir kt.

Išpūdinga paminklą, kainavusį apie 12,000 litų, iškalė akmentas G. Gvzdaitis iš Kazlų Rūdos.

Apie atgyjančią Kryžiaus ir Lietuvos dvasią kalbėjo Lietuvos kariuomenės kapelionas, mons. Alfonsas Svarinskas. Jis sakė, jog už Lietuvos laisvę paaukojo savo gyvybes, prisidėjo prie laisvės atgavimo. Lietuvių patriotų kaulai nusėti Rusijos platybėse. Tik Norilске buvo nužudyti apie 674 Lietuvos karininkai. Ten dabar, prie paminklo, pastatyto Lietuvos aukoms atminti, ateina jauna-vedžiai, kurie jaučia tarsi sąžinės graužimą: „Kokia gėda, kad mes, vietiniai, šių aukų nepagerbėme, o atvyko iš toli, lietuviai...“

„Taigi, mes daug iškentėjome, turim kankinių ir šventųjų. Manau, kad jie yra mūsų ateitis“, kalbėjo mons. A. Svarinskas.

Paminklą pašventinęs, Veiverių klebonas, kun. K. Skučas dėkojo visiems užsienio šauliams ir tautiečiams, prisidėjusiems prie darbo savo aukomis. „Tokia šventė, tokios eisenos Veiveriai nematė, turbūt, 66 metus, nuo karininko Gudyno laidotuvių. Susitikome šventoje vietoje – ant mūsų brolių kaulų“.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

„Nebegrįš čia niekada, atgulė amžinam poilsiui, Vytautas ir Jonas Marčiulioniai, Juozas Marcinkevičius, Siugzdiniai – tėvas ir du sūnūs, šeši broliai Juodžiai, kapelionas Justinas Lelešius ir kt.“, sakė paminklo šventinimo iškilmes pravedusi šaulė L. Užkurnienė. Eilerastį „Lietuvos varpai“ paskaitė akt. poetas Kęstutis Genys. Kalbėjo LPKTS prezidentas, Seimo narys Balys Gajauskas. Vėliau žodis buvo suteiktas paminklo fundatoriui, LŠSI Romo Kalantos kuopos vadui A. Gudoniui. Jis prisiminė lietuvių, ištremtų į Sibirį kančias, Lietuvos partizanų žūtubūties kovas, išreiškė pagarbą ir padėką visiems, kas prisidėjo prie Tėvynės laisvės atgavimo.

Padėkojė užsienio lietuviams-šauliams už pastangas ir rūpestį statant šį paminklą, A. Gudonis pasakė: „Linkiu, kad Tėvynės Lietuvos meilė būtų vieninga bei stipri ir Lietuvoje, ir išėjimoje. Linkiu, kad visos jūsų bėdos ir vargai sumažėtų, o laisva Lietuva žengtų teisingu ir garbingu keliu tarp pasaulio tautų. O jūs, mieli broliai par-

tizanai, šauliai, miško broliai, surinkti jų kaulėliai, suvežti iš miškų ir pelkių, iš laukų, išlėkitės ramybėje Dievo priežiūroje“.

LŠSI vadas M. Abarius priminė, kad amžių bėgyje lietuvis buvo narsus – kovose nuo Baltijos jūros iki Juodosios jūros. „Jis kovose atkovojo Nepriklausomybę Lietuvai. Vėliau stojo partizanauti, buvo išjuoktas ir žuvo už tautą. Tas pralietas jų kraujas tejungia mus. Nebijokime brolių broliui, lietuvis lietuviui paduoti ranką. Iševija ir tauta kartu, tik tai vienybėje išsilaikysime ir išlaikysime Nepriklausomybę, atkursime Lietuvą“.

Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas R. Smetona buvo atviras, primenąs, kad prieš 50 m. žuvo jo tėvas. Partizaninio karo pradžioje, 1945 m., ankstyva Sekminių rytą apsuptas ir pakirstas Ukmergės NKVD'istų ir Siesikų sriubų, – jis susisprogdino...

R. Smetona sakė, kad „Lietuvoje labai mažai žmonių, kurių nebūtų palietusi pasipriešinimo kovų liepsna. Lietuvos žemė – ne tik šis Skausmo kalnelis – tai Skausmo žemė“.

Po to žodį tarė Prienų meras S. Urbonas, Seimo narys LDP pirmininkas S. Pečiūnas, prof. Vytautas Landsbergis. Paminklo šventinimo metu buvo perskaitytas ir iškilmes atvykusio 1918-1920 m. Nepriklausomybės kovų dalyvio, garliaviečio S. Andriūšio sveikinimas, kuriame, be kita ko, sakoma: „Šis Skausmo ir Vilties kalnelis – mūsų Tėvynės aukuras. Kryžiai ir žuvusiųjų už Lietuvos laisvę didvyrių vardai byloja, kad pirmųjų savanorių testamentą jų ainiai, mūsų tautos rezistentai, pasiaukojančiai įvykdė“.

Skausmo kalnelyje (iš 40-ties Veiverių apylinkės žuvusių partizanų 1989-90 m. perladuoti 33 partizanai: med. sesuo Rasele Kizlaitė, 14-metis Kazius Ugonis, gimnazistas Algis Šimanskis, Antanas Martinaitis, Algis Stačiokas, Vytautas Vasiiliauskas, kapelionas Justinas

Pagaliau atostogas

Nežinau, ar yra gražesnis žodis žodyne už atostogas! Nors, jau pirmąjį skyrių baigus, reikėjo ir karves ganyti ir per lietuvių laukus šalti, bet tą varganą dalią labai pajavairindavo įvairiausi nuotykių, kurie piemens gyvenime atsiradavo net labai staigiai, netikėtai pagundai atsiradus. Labai malonu būdavo maudytis, meškerioti. Bet ilįsti ir aplinkinius žydus sodus arba į svetimus daržus agurkų pasiskinti, aišku, būdavo baisu ir net rizikinga. Bet tai tebuvo vargano piemenėlio gyvenimo pajavairinimas. Pirmąsias jau tikras atostogas pajutau, kai įstojau į karo mokyklą, atlikau kariūno kandidato stažą ir, atrodė, pats sunkiausias periodas kariūno gyvenime jau buvo nugalėtas. Buvau sutikęs atostogų važiuoti paskutiniu, nes buvau jauniausias amžiumi.

Ir čia išėjo taip pat: likau paskutiniu kartu su štabo raštininku. Bet kai mūsų atostogų laikas atėjo, prie Stalingrado prasidėjo ofensyva ir buvo galvojama, kad rusai pradės puolimą visame fronte. Dėl tos priežasties visas atostogas sulaukė. Bet po keturių savaičių vėl pradėjo leisti.

Atostogų liudijimus išduodavo per rytinį patikrinimą. Raštininkas atostogų leidimus pasiėmė iš vakaro. Visą pasiruošę, nuėjome gulti ir jau vieną minutę po vidurnakčio patraukė į kelionę, kad kartais ir tos atostogos nebūtų sustabdytos. Kaimą praėjome tykiai ir, laimei, patrulių nesutikome, nors mūsų atostogų pažymėjimai buvo visiškai galioje. Tik palikę kaimą, pradėjome bėgti, kad tik artilerija nepradėtų griauti, kad nors mūsų atgal nesugrąžintų. Buvau geras bėgikas, bet

raštininkas, būdamas daugiau negu trisdešimt metų, žemaigis, atsiliko ir pradėjo rekti: „Juozai! Palauk, širdis gali plyšti!“ Lukterėjau jo, ir toliau jau sumažinom greitį. Nužygiavome trejetą kilometrų iki kuopos kepyklos, iš kur kasdien būdavo siunčiamas sunkvežimis miltų parvežti. Dar nebuvo pradėję švisti, o mes pasibėldam gal stipriai į duris, šaukdami „kiaušelis, šunys, kelkites!“ Jie visi pradėjo verstis iš lovų paskubomis, nes tokie pakėlimai būdavo, jeigu rusai prasiverždavo. Žinia, kad atostogų jau leidžia, buvo visiems maloni, o ypač, kurie atostogų dar neturėjo.

Mus atvežė į Rževą, kur atostogų traukinys turėjo būti sudarytas. Svariam barake budėtojas paskyrė mums „lovas“. Tai buvo čiuzinys ant grindų, bet uždegtas švaria paklode ir antklode. Parodė dar ir priešlėktuvinius apšarus, kurie buvo čia pat už barako.

Sukritom ant čiuzinių ir, nors buvome beveik nemigę, miegas neima ir tiek. Už kokio pusvalandžio žemu skridimu užlėkė naikintuvas ir apšaudė čia stovintį traukinį, tačiau į baraką nepataikė. Mes vis tiek išlėkėm į „sleptuvę“ apkasą, nes juk galėjo puolimas pasikartoti.

Lektuvas nebesapirė, mat priešlėktuvinė buvo pradėjusi jį apšaudyti. Tuo tarpu iš šalia barako stovinio vagono kažkas sruveno. Galvojau, kad benzinas ir gali uždegti. Bet kai pakiašau ranką ir pauosčiau – konjakas! Tuoj griebėm katiliukus ir kiek tik radome butelių aplink, viską pripildėme geriausio konjako. Į savo lietuvišką kuprinę (kuria ir šiandien tebeturiu) sudėjau dešimtį butelių...

Rytojaus dieną traukinys jau buvo pripildytas atostogautojų. Netoli manęs sėdėjo artilerijos kapitonas. Pama-

tes vertėjo juostelę, paklausė, iš kur aš moku rusų kalbą. Pasisakiau, jog esu lietuvis. Mano dideliu nustebimui, ištiesė ranką, prisistatydamas taisyklinga lietuvių kalba. Pavardės jau nebeatsimenu. Tai buvo vokiečiai, tarnavę Lietuvos kariuomenėje, buvę lektoriumi karo mokykloje. Dabar jis buvo baterijos vadas viduriniame fronte. Jis buvo repatriavęs į Vokietiją 1941 m. pavasarį. Teiravosi apie savo pažįstamą karininką likimą. Minske atsiveikinom, nes aš persėdau į Vilniun einantį traukinį, o jis tuo pačiu traukiniu į Vokietiją.

Raštininkas prie Smolensko išsuleitono traukinio išsoko aplankyti savo pažįstamos rusės. Susitarėme, kad po 5 dienų jis pervažiuos Vokietijos sieną, mat, nuo sienos pervažiuoju dienos prasidėdavo 21 dienos atostogos. Laikydamašis sutartos datos, aš Kauno komendantūroje užsiregistravau po 5 dienu.

Daug kas iki šiol iš išėjimo, iš svetimų kraštų, lankėsi savo gimtinėje. Sunku, savaime aišku, per gyvenimo jausmus apskaiti – neužtenka žodžių. Tačiau sugrįžus iš fronto pragarą žodžių trūksta...

Išlipau Kauno stotyje. Autobusai nekursavo, mano kuprinė labai sunki, juk prie krūvio prisidėjo konjakas, o dar vežiau ir rusišką automatą. Iki tėviškos 10 km. Prie stoties stovėjo penketas vežikų. Vienas vokiečių kareivis priėjo, bet vežikai atsisakė vežti. Priėjau ir aš. Paprašiau vokiškai, o jis lenkiškai atsakė, kad esat užimtas. Aš gi, penketą minučių palaukęs, priėjau ir sakau jam lenkiškai: „Jei užimtas, kodėl niekur nevažiuoji?“ Tas lyg ir sumišo, nustebeš, kad kalbu lenkiškai, ir sako, jeigu netoli, tai pavešias. Paprašiau nuvežti prie rotušės.

(Bus daugiau)

PASKUTINIO KARIŪNO

ODISĖJA

JUOZAS KLIMAS

30

Sustabdė patrulius. Pasakėm slaptą žodį ir praleido. Sustojė pas pirmą gyventoją, už žąsį davėm druskos, kurios tada kaimiečiams labai trūkdavo, ir cukraus, už tai gavome vieną žąsį. Tuo tarpu aš tiem kaimiečiams rusiškai patariau, kad kitas žąsis jie pasipjautu, nes vokiečiai kalėdoms jas vis tiek atims. Pas kita, kuris turėjo daugiau kaip 30 žąsų, tikėjomės už likusią druską ir cukrų bent keturias gauti, deja, jis nesutiko leistis į šią mainų prekybą, aiškindamas, jog jis buvęs I pasaulinio karo metu vokiečių nelaisvėje ir žinąs, kad kareiviai neturi teisės nei pirkti, nei parduoti, nei mainikauti. Nuėjau pas mūsų leitenantą, išgėrėme kavos, aš jam ir sakau: „Turim vogti!“

Žąsus tupėjo lauke. Vieną griebiau už kaklo, kiti taip pat. Viršila, vieną pagriebęs, kitos nepataikė, ir žąsys pradėjo smarkiai gagenti, beveik klykti. Rusas iš tarpdurio irgi pradėjo rekti. Aš, padavęs viršilai savąją žąsį, griebiau dar vieną. Tuo tarpu atbego vokiečių patruliai, bet nesuprato, kas čia dedasi, tuo tarpu rusas jiems norėjo aiškinti, bet patruliai kreipėsi į leitenantą, klausdami, ar čia neatvažiavę ryšininkai. Tas atsakė, kad ne, o mes tuo tarpu už kampo laikėm, suspaudė žąsus kaklus, kad tik jos nesuškutų... Parsivežėm penketą žąsų ir kai pasakėm kareiviams, kad iš generolo žąsis vogėm, tie juokėsi, pilvus susiėmė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

PRAŠO PASKOLINTI VĒLIAVAS

Clevelando The Western Reserve Historical Society prašo istorinių organizacijų paskolinti vėliavas išstatymui muziejuje, Clevelando Bicentennial šventėje, 1996 metais. Vėliavos turi būti fraterninės, religinės, darbo organizacijų, karinių, veteranų, mokslo ir kitų organizacijų. Jie nepageidauja tautinių vėliavų. Western Reserve Historical Society direktorius dr. John Grabowski tuo rūpinasi. Dėl informacijų skambinkit Leslie Graham tel. 721-5722 ext. 291.

DAINUOJANČIŲ ANGELŲ KONCERTAS

Šių metų prieššventinio laikotarpio svarbiausias įvykis Clevelando Dievo Motinos parapijoje bus „Dainuojančių Angelų“ (Singing Angels) koncertas. Ši jaunimo grupė su koncertais apkelia daug kraštų, atstovaudami Amerikos jaunimui. Jie prieš porą metų koncertavo Lietuvos Vyčių surengtame koncerte, vykusiame D.M. parapijos pilnutėje publikos salėje. Ši kartą „angelai“ parems Dievo Motinos parapiją ir Vilniaus Jėzuitų gimnaziją. Tad ateikit visi. Koncertas bus sekmadienį, gruodžio 17 d., 3 v.p.p. Bilietai — šeši doleriai suaugusiems ir trys dol. vaikams. Dievo Motinos parapijos narių vaikai gaus nemokamus bilietus. Bilietai platinami po Mišų parapijos svetainėje. Galintieji prisidėti su vaisėmis, prašomi skambinti Elenai Nainienei, tel. 481-8472 arba parapijos raštinei, tel. 531-4263.

SKAUCIŲ KALĖDINĖ MUGĖ

Sekmadienį, gruodžio 3 d., Clevelando „Neringos“ tunto skautės Šv. Jurgio parapijos salėje po Sumos rengia kalėdinę mugę. Visi kviečiami.

TG

SUSIKAUPIMO DIENA — REKOLEKCIJOS

Gruodžio 16 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos svetainėje rengiamos rekolekcijos, kurių vadovu šiais metais pakviestas kun. Julius Sasnauskas, iš Lietuvos šiuo metu besidarbaujantis lietuvių Prisiškimo parapijoje, Toronte. Jaunasis kunigas, disidentas iš Lietuvos,

šį pavasarį vysk. Pauliaus Baltakio buvo išventintas kunigu. Rekolekcijų pradžia 9 val. ryto. Jos tęsis visą dieną ir bus baigtos išpažintimi ir šv. Mišiomis. Visi dalyviai už maistą ir kitas šio renginio išlaidas moka po 15 dol.

Prašoma registruotis Dievo Motinos parapijos svetainėje sekmadieniais po lietuviškųjų pamaldų, arba skambinant Daliai Staniškenei, tel. 531-8496 ar dr. Eugenijui Šilgaliui, tel. 481-0332.

Graži proga pasiruošti didžiosioms Kristaus gimimo šventėms. Visi nuosirdžiai esate kviečiami dalyvauti. Rengėjai — Clevelando ateitininkai.

NAUJAS PROFESIONALAS

Tarp tūkstančio Ohio valstijoje teisės mokslus baigusiu ir išlaikiusių advokatūros (BAR) egzaminus, paskelbtame Ohio Aukščiausiojo Teismo sąraše yra ir Ričardas S. Matas iš Independence, OH.

Naujasis profesionalas yra dr. Stepono Mato, PH.D., LTV plieno kompanijos egzektivo ir dr. Giedrės, DDS-odontologės, sūnus. Džiaugiasi taip pat ir Ričardo sesuo dr. Daina, taip pat odontologė, DDS.

Advokatas R. S. Matas lapkričio 13 d. Ohio sostinėje Columbus buvo Aukščiausiojo teismo teisėjo prisaikdintas. Jis turi teisę verstis advokata Ohio valstijoje ir Washington, DC.

Moksleivio dienos Ričardas baigė lituanistinę mokyklą ir priklausė skautų draugovei. Jaunam advokatai linkėtina sėkmės įdomioje profesijoje!

REDAKTORĖ IŠ LIETUVOS

I „Ateities“ studijinį savaitgalį, lapkričio 3-4 dienomis LeMonte, IL., buvo pakviesta ir Aldona Žemaitytė-Petrauskienė, populiaraus, puikiai redaguojamo savaitinio laikraščio „Dienovidžio“ redaktorė iš Vilniaus.

Mieląją viešnią Clevelandan pakvietė „Ateities“ klubas ir Lietuvių Fronto bičiuliai. Redaktorė ir jos globėja, palydovė ir „soferė“ Jadvyga Damušienė apsisvaję svetinguose dr. Algimanto ir Ramutės namuose.

Lapkričio 11 d., šeštadienio popietę redaktorė susitiko su Clevelando organizacijų atstovais priėmimo pas Čepulius, kur viešnia plačiai ir atvirai piešė dabartinės Lietuvos tikinčiųjų, bendrą socialinį, ekonominį bei

Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos Clevelande choras, dalyvavęs Toronte „Tėviškės žiburių“ šventėje. Viduryje (su gelėmis) choro vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė. Choras yra išleides kalėdinių giesmių juostelę „Prakartėlen skubu“ ir velykinę — „Prisikėlė Jis“.

politinį vaizdą. Po pranešimo, prie vaišių stalo pokalbiai susirinkusiems plėtė Lietuvos pažinimo akiratį. Redaktorė tą vakarą įrašė pasikalbėjimą su „Tėvynės garsų“ redaktore Aldona Stempuziene, kuri tą įrašą radijo bangomis klausytojams perdavė sekmadienio rytą.

Sekmadienį, po lietuviškųjų pamaldų Dievo Motinos šventovėje, A. Žemaitytė kalbėjo parapijos sveitainėje. Pranešimą koordinavo LFB sambūrio pirm. Juozas Ardyš. Be aukų, dovanų redaktorei ir savitraščiui, gauta taip pat 15 naujų „Dienovidžio“ prenumeratų Amerikon. Viešnia, papietavus „Gintaro“ restorane, aplankė dailininkę Nijolę Palubinskię ir su ja turėjo pokalbį, kuris bus išspausdintas jos redaguojamame savaitraštyje.

GENOCIDO AUKŲ PRISIMINIMO ATGARSIAI

Ina Skardyte-Kozel, klevelandiečių Onos ir Povilo (mirusio) dukte, dailininkė, baigusi Clevelando meno institutą ir studijas tęsusi kitose meno mokyklose, dabar gyvenanti Californijoje, savo darbas dalyvauja asmeninėse ir grupinėse parodose.

Š.m. birželio 17-18 dienomis, minint lietuvių tautos genocido aukas Kaune, Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje buvo suorganizuotas įspūdingas renginys su sakraline muzika, chorais, meniniu žodžiu, šv. Mišiomis ir imponantiška bažnyčios vaizdine paroda. Tai buvo 55-sios metinės nuo tragikūjų Lietuvai dienų pradžios. Šio renginio iniciatoriai buvo: dail. Ina Skardyte-Kozel iš JAV, Vida Žemaitytė-dailininkė — projektuotoja iš Lietuvos ir kun. Ričardas Mikutavičius, poetas, bažnyčios rektorius ir jos atnaujintojas.

Už didžiojo altoriaus sienoje (990 kvadratinė pėdų) sudarytas foto montažas nužudytųjų laisvės kovotojų (1945-53) iš buvo. KGB archyvo dokumentų. Jos centre violetiniai apšviestas kryžius imitavo širdies pulso garsus. Virš jo — pusrutulyje įrašyti žodžiai kvietė: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti, ir aš jus atgaivinsiu“.

Keturios didžiulės vėliavos (36 x 6 pėdų) su piešiniais šilke ir spausdintais tekstais, iš žuvusių asmeninių užrašų, buvo dedikuotos genocido grupėms: politiniams kaliniams (1940-89), deportuotiems į Sovietų Sąjungą (1941-53), lietuviams partizanams (1944-56) ir tremtiniams, išblaškytiems po visą pasaulį (1940-45).

Altoriaus stalo danga ir liturginiai drabužiai buvo ant šilko piešti kūriniai tema — „Kraujas ir transformacija“. Visus ateinančius į bažnyčią pasitiko kvietimas — „Mylimieji mūsų, neužmirškite mūsų“.

Ta proga buvo išleistas žemėlapis 18" x 24" — Lietuvių tremimų ir kalinių vietos — 1940-1989, sudarytas pagal surinktus duomenis Lietuvos genocido aukų muziejaus darbuotojo S. Katausko.

Šis įspūdingas projektas galė-

LIETUVOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS NEW YORKE

Švenčiant Jungtinių Tautų 50-ties metų amžiaus sukaktį, j tas iškilmes buvo atvykęs ir ten kalbą pasakė Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas. Spalio 25 d. Lietuvos konsulato patalpose, LB NY apygardos pirminkės Laimos Šileikytės-Hood pastangų dėka, prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su kviestais New Yorko visuomenininkais. Susitikime dalyvavo apie 30 asmenų.

Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Anusas, pasveikinęs susirinkusius, pristatė Lietuvos prezidentą Algirdą Brazauską. Prezidentas su kiekvienu pasisveikino ir kalbėjo: „Nežinau ar čia reikėtų ilgos kalbos, nes jums, nors ir toliau gyvenantiems nuo Lietuvos, vis tiek, kas pas mus vyksta, yra žinoma. Mes džiaugiamės, kad vis daugiau ir daugiau tautiečių atvyksta į Lietuvą iš įvairių valstybių ir kitų kontinentų. Ypač džiaugiamės, kad šalia vyresnio amžiaus, atvyksta daug jaunų žmonių. Jų daug turėjome praėjusiais metais įvykusiame Dainų ir šokių šventėje, o šiais metais — sportininkų varžybose“.

Pilietybės pataisymo komisija atlikusi didelį darbą. Jai pavykę padaryti Pilietybės įstatymo pakeitimus, ji žymiai supaprastina, liberalizuojant. „Vargu ar būtų galima dar ką nors naujo išgalvoti — kalbėjo prezidentas. — Labai protingos ir prityrusios galvos iš čia, kitur ir Lietuvos, mąstė ir galvojo, kaip patobulinti pilietybės reikalą. Man atrodo, kad jie padarė viską kas tik buvo įmanoma, pagal bendrą teisinę logiką ir veikiančius mūsų įstatymus“.

Palietęs vidaus politinį gyvenimą kalbėjo: „Vienur draugaujame ir susitariame. Yra tokių, kurie nekantriai laukia tos „palaimitos“ dienos dėl Seimo rinkimų, kurie, kaip žinote, įvyks ateinančiais metais, spalio mėnesį, kuomet bus nuspręsta tolimesnis mūsų valstybės valdymas. Aš manau, kad reikalinga išsispres kaip ir kitose valstybėse. Svarbu, kad Lietuva žengtų į priekį ir kad reformos vyktų visose gyvenimo srityse“.

Litas esąs pastovus. Nėra priežasčių manyti, kodėl jis turėtų būti kitoks. Esančios, nors ir nedidelės, tvirtą valiutą garantuojančios aukso atsargos. Esanti infliacijos problema. Bet ji jau pažabojama. Šiais metais pasiekusi 22 procentus. Ateinančiais metais yra numatoma, kad ji

jo būti įvykdytas tik talentingųjų menininkų auka ir JAV firmos „Art Link“ pradine parama bei privačių aukotojų, daugiausia iš Lietuvos. Visas renginys buvo plačiai paminėtas Lietuvos periodikoje.

Ir Dievo Motinos parapija Clevelande didžiuojasi meistriska dail. Inos dovana — jos sukurtu šilko arnotu.

V. Rociūnas

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

MOVING—KRAUSTYMAS
Profesionalus patarnavimas preinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Gediminas: tel. 312-925-4331

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaūs ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas**, tel. 708-969-2658.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių sąžinavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Polaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės Danutė Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

STASYS BARAS

Audio kasete ir CD

Dainuoja lietuviškai įvairių operų arrijas. Stuttgardo simfoninis orkestras. Diriguoja Darius Lapinskas ir Aleksandras Kučiūnas
Audio kasetė - 10 dol. Su persiuntimu 12 dol.
CD - 15 dol. Su persiuntimu 17 dol.
Gauamos **DRAUGE 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629**

„Tautos sukilimas 1941, pirmoji dalis. Be šūvio“

Autorius Pilypas Narutis, prisidėjęs prie sukilimo organizavimo, aprašo savo kartos pastangas atgauti laisvę.

Ši dalis pavadinta „Be šūvio“, nes, kaip įvadė rašo knygos autorius: „Prezidentas — Tautos vadas — pabėgo. Krašto apsaugos ministras pabėgo. Kariuomenės vadas pasitinka Sovietų sąjungos Raudonąją armiją, okupuojančią Lietuvą, o ministras pirminkas prašo tautą priešus mandagiai priimti...“ Jis toliau teigia, kad „tolimesnį tautos likimą sprendė pati lietuvių tauta...“ Šia knyga bandau dokumentuoti mano ir mano draugų pastangas kovoti prieš Staliną ir Hitlerį, du didžiuosius Lietuvos ir laisvojo pasaulio priešus“.

Apie 1941 m. sukilimą ir Laikinąją vyriausybę daug kartų buvo rašyta mūsų spaudoje, tačiau įvykiai knygoje dėstomi labai nuosekliai, perpinti asmeniškai prisiminimais žmogaus, kuris tuose įvykiuose aktyviai dalyvavo — ne tik dalyvavo, bet ir buvo vienas organizatorių. Knyga apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d., yra 404 psl., iliustruota nuotraukomis ir faksimilėmis.

Gaunama „Drauge“
Kaina \$17,- (US), plus tax ir persiuntimas.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO I tomas. Vingiutos mano gyvenimo kelias biografiniuose atsiminimuose. 1912-1960. 443 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO II tomas. Atsiminimai apima 1960-1970 metų laikotarpį. 428 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO III tomas. Atsiminimai apima 1970-1979 metų laikotarpį. 390 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$0.88.

Užsakant visus 3 tomus mokama papigintai: \$15.00. Užsakant paštu persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00 Illinois gyventojai dar pridėda Sales tax \$1.31.

Knygos užsakoma: **DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.**

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VEŠINTUVUS.
H. Čekys
Tel. 585-6624

SŪDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!
Užsisakykite šventėms jau dabar!
20 svarų statinaitė — \$33
8 svarų statinaitė — \$19
Skambinkite:
708-532-5951
arba
708-687-5677
po 5 val. p.p.
Pristatome UPS

Nemokamas Pirkinių Sąrašas

Joseph E. Stanaitis Investment Properties
Licensed Real Estate Broker

- Nuosawbė**
- Acreage
 - Business
 - Residential
 - Žemė
 - Biznis
 - Namai

Toll Free 1-800-330-5478 or 1-904-428-2412

Free List of Available Buys

Vaiva Laniauskaitė (kairėje) ir Teresė Paškonytė dalyvauja „Vaikų šventėje“ Toronte š.m. spalio viduryje. Jos atliko muzikos konkurse dainą „Tėvynė Lietuva“ (muzika Algimanto Bražinskio).

LAIŠKAI

FAKTAS IR ATGARSIAI

Rašytojos Žemaitės, mūsų lietuviškosios literatūros klasikės vaizdelis, suvaidintas ateitininkų savaitgalio literatūros vakaronėje, Jaunimo centre, lapkr. 3 d. išvydo savo tamsią „šviesą“. Jis dalyviams ne tik nustebino, bet ir papiktino savo turiniu. Nustebino, nes daugelį šis Žemaitės vaizdelis buvo nežinomas, ir papiktino, nes buvo užgaulus, krikščionišką moralę įžeidžiančiomis mintimis ir sugestijomis.

Neturint visų Žemaitės raštų po ranka ir neturint laiko jų ieškoti, griebti Lietuvių Enciklopediją, o ten randi ir tokia Žemaitės dvasinės nuotaikos apybraiža: „savo plunksną ji nukreipia prieš provincijos dvasininkų sumaterialėjimą, kreivą moralę ir tolerancijos stoką... ir prieš liaudies lėkštą davatiškumą ir prietarinę „mą“, o ją, kaip žinomą moterų teisų gynėją, erzino ir „primityvi vyro pažūra i moterį“.

Atrodo, kad šitame Žemaitės vaizdelyje, iš neapykantos tui dvasiškijai, estengiantis pajaukti tą „davatiškumą“ stipriomis ir šokiruojančiomis frazėmis Dievo Žodžiui ir jo tvartiniam rojuje. Ir visas turinys sukonzentruotas dangaus rėmuose, Dievo namuose, Adomo ir Ievos santykiuose, kuriuose ryškiamas ir moters teisių momentas — Ievos nepaklusnumas Adomui, pasipriešinimas jo norams Dievo numatytoms pareigoms moteriai.

Žemaitės nepasitaravo nei Žemaitės didesnei pagarbai, nei ateitininkams, kurio turinio „bleivygyv“ dauguma neįtakojo.

Taip įvyko ir po šito spektaklio. Kritika spaudoje išėjo net „i lankas“, ypač Nijolės Kasiliūnienės laiške („Draugo“ laišku skyriuje, lapkr. 17 d.) Ji rašo, kad „i ateitininkiškus renginius daugiau kojos nekelsiu“, ateitininkai „išėjo i lankas...“ ir „gryniausią pornografiją jiems priimtina“. Argi, tikrai taip?

Žemaitės raštuose daug kančių minčių gyvenimo tikrovei, o „lėkštam davatiškumui“ (kaip ji vadino tikinčiuosius) turėdama neaptykanta, specialiai šokiruodavo priimtus gyvenime dėsnius, norėdama užgauti tikinčiųsių.

„I lankas“ ateitininkai niekad nebuvo išėję ir neišeis, nes jų gyvenimą saisto stiprūs organizacijos principai ir šūkis, taip, kaip „Dešimt Dievo isakymų saisto visų tikinčiųjų gyvenimą“.

Suklysti žmoniška, neklysta tik tie, kurie nekaltinami, bet mesti tokius pakaltinimus ateitininkams, kaip padarė Nijolė Kasiliūnienė, gali tik labai neteisingas ir piktas asmuo.

Niekas iš „kritikų“ nekreipė dėmesio į to vaizdelio aktorius, o jie savo roles atliko tikrai gerai. Buvo efektingas ir „Dievas“ ir „šv. Petras“ (A. Barniškis ir A. Tamulis), ir Adomas ir Ieva (A. Utz ir J. Jankauskaitė) o „pati“ Žemaitė — Audrė Budrytė (profesionali aktorė) savo rolę atliko pasigėrėtina. Juos scenai paruošė žymus solistas ir taip pat puikus aktorius Arnoldas Voketaitis su dr. Dalios Kučienės parama. Dėmesio vertos buvo ir „dangaus“ dekoracijos, paruoštos Vytauto Čiuplinsko — mažoje Jaunimo centro kavinėje jis pajėgė duoti erdvų dangaus scenovaizdį.

Visi to Žemaitės „kūrinio“ pristatymo dalyviai atidavė daug laiko ir įdėjo daug darbo, už tai jiems priklauso atitinkama padėka.

Jadvyga Damušienė
Lemont, IL

RENGINIAI MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO 120 METINĖMS PAMINĖTI

Lapkričio 11 d. buvo labai džiugu rasti tokia žymia dalį šeštadienio kultūrinio priedo, skirto Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui. Su dideliu susidomėjimu skaičiau Petro Petručio straipsnį apie įvairiausiose pasaulio šalyse vykstančius kultūrinius renginius, skirtus šio Lietuvos genijaus 120-sioms gimimo metinėms paminėti. Labai suprantamas ir rašančiojo susirūpinimas kultūrinių įvykių, skirtų šiai progai, stoka šioje pusėje Atlanto.

Norėčiau pratęsti tą susirūpinimo gaidelę. Tačiau turiu pripažinti, kad man ypatingą rūpestį kelia ne tiek šių renginių stoka, kiek akivaizdi tiesa, kad Amerikos lietuviškosios spaudos bendradarbiai visiškai nepasidomi tais, nors ir retais, bet be galo turtingais ir profesionaliai surengtais Čiurlionio vardą garsinančiais renginiais, kurie vyksta čia pat — jų gyvenamuose miestuose bei priemiestuose. Atrodo, kad ir pats minėto straipsnio autorius neturėjo jokios informacijos apie dvių pianistų, jau gerai pažįstamų Čiurlionio literatūrai publikai — Sonatos ir Roko Zubovų — atkaklias pastangas skleistis ir garsinti Čiurlionio vardą Amerikoje. Šie du jauni atlikėjai paruošė labai įdomią meninę programą „Čiurlionio pasaulis“, kurios metu klausytojai ne tik išgirsta gausų pluoštą Čiurlionio fortepijoninių kūrinių, bet taip pat turi progos regėti Čiurlionio tapybos reprodukcijų parodą. Specialiai šioms renginėms išleista programėlė supažindina ir su Čiurlionio literatūrine kūryba bei gyvenimu. Roko Zubovo žodiniai intarpai tarp koncerto atliekamų kūrinių dar labiau papildo programą, atskleidžia klausytojams įdomius, mažai žinomus Čiurlionio gyvenimo ir likimo vingius, išryškina idėines paraleles tarp skirtingų Čiurlionio kūrybos formų.

Kiek žinau, ši programa jau džiugino Detroito, Hartfordo, Bostono lietuviams, taip pat buvo atlikta net keliose vietose Čikagoje: Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje, šv. Ksavero universitete bei dviejose „amerikoniškose“ salėse. Planuojama, kad lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje išgirsti Vašingtono bei St. Petersburgo lietuviškoji publika. Kaip jau buvo skelbta, gruodžio 3 d. Zubovai rengiasi ją atlikti Lietuvių dailės muziejuje, Pašaulio lietuvių centre, Lemonte. Taigi, visi Čikagos miesto ir apylinkių lietuviai: ir tie, kuriems Čiurlionio vardas bei menas yra brangus, ir tie, kurie norėtų kiek iš arčiau susipažinti su įvairiapusiška šio menininko kūryba — dar turi galimybę dalyvauti kultūriniam renginyje, pamininčiame Čiurlionio 120-ąsias metines.

Dar vienas pamąstymas paibaigai. Štai jau antri metai, kai Rokas Zubovas, M.K. Čiurlionio provaikaitis, gan sunkiai, jei ne beviltiškai bando surinkti lėšų Čiurlionio fortepijoninės muzikos kompaktinės plokštelės įrašymui ir leidybai. Tokią muziką galima būtų platinti ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp amerikiečių. Roko Zubovo profesionaliai įgrota plokštelė galėtų atverti ir ne vienos klasikinės muzikos stoties duris. Šiuo reikalu jau buvo kreiptasi ir į visuomenę, ir į pagrindines Amerikos lietuvių organizacijas, įsisteigusias šiame krašte lietuvių bei kultūrai paremti. Deja, išskyrus pavienius prijauniančių asmenų pagalbą, reikšmingesnės paramos nebuvo susilaukta.

Arvydas Reneckis
Chicago, IL

PAUKOKIME KNYGŲ VILNIAUS UNIVERSITETUI

Vilniaus universitetui reikalingos knygos ir žurnalai Lietuvių literatūros bibliotekai. Galinčius paaukoti išsivijoje arba iki okupacijos Lietuvoje išleistų knygų prašytume kreiptis į Pedagoginį lituanistikos institutą Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, tel. (312) 434-4545. (Stasė Petersonienė)

NETEKSI IR KREPŠIO, IR OBUOLIŲ

A. Antanaitis lapkričio 24 d. „Draugo“ laišku skyriuje (kaip gerai kad toks skyrius yra: galima „dūšią“ ir „tulžį“ išlieti) bando ambasadorius Eidintą pamokyti nusižeminimo dorybės — siūlo atsakyti Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus jam suteikto labiausiai 1995 m. pasižymėjusio asmens (humanitarinėje, akademinėje ir diplomatinėje veikloje) vardo.

Nuoširdžiai ir naivokai aiškina, kad ambasadorius, atsakydamas tos garbės, parodytų savo tikrąjį „aš“, nes dabar jis laisvas ir gali viešai kalbėti. Komunizmo eroj Jis nebuvo laisvas (sic!)

Man atrodo, kad nederėtų ambasadoriaus mokyti. Jis yra bolševikmetyje sovietinius aukštus mokslus baigęs ir ne dėl gražių akių prezidentas Brazauskas jį (nieko bendra su diplomatija neturėjęs) paskyrė ambasadoriumi ir JAV.

Keista ir nesuprantama, kodėl niekas Čikagoje neina prie Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus protestuoti, demonstruoti ir piketuoti prieš LDDP partijos glajimą ir pastatukų nebesugebimą?

Stasys Balzekas yra verslininkas. Lietuvos verslininkai kadaise sakydavo, kad „ranka ranką plauna“.

Taip pat ir neužmirštamas Kučingis „Fauste“ Mefistofelio rolę dainuodavo kad „Vien tik auksas valdo mus“.

Tai, čia ir yra, kaip Antanaitis įrodinėja „tiesos valandėlė“ (Moment of truth).

Gal už ambasadoriaus „pasmilkymą“ (neužmirškim ateitininkų, gyvenant saulėje, bet drėgną Floridą, sveikata stipriai blogėjo: apsilpo regėjimas, pavargo kojos. Reikėjo pradėti naudotis vežimėliu. Grįžus Lietuvon, jau buvo per vėlu atgauti sveikatą.

Antanas gimė 1903 m. Koronziškiuose, Giedraičių vls., Ukmergės apskr. 1915 m. Gie-

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Su Vėlinių žvakutėmis (iš kairės) Aleksandra Pociūtė ir Aleksas Kairėlis, o už ju — Karina Palukaitytė. Visi Maironio lit. mokyklos mokiniai.

ADV. ANTANĄ JUKNEVIČIŲ PRISIMENANT

Neseniai iš anapus Atlanto atėjo liūdna žinia apie jo mirtį šių metų spalio 5 d. Vilniuje, sulaukus 92 metų amžiaus. Peritų metų gegužės 5 d. jis grįžo iš Floridos Vilniun ir būdamas veiklus visuomenininkas, tuoj įsiliepus į Vilniaus krašto lietuvių veiklą, rūpinosi Vilniaus krašto reikalais bei problemomis. Čia susitiko su lietuviams visuomenininkais bei senais pažįstamais. Jautėsi laimingas, kad galėjo vėl gyventi Vilniuje, džiaugtis gražiomis apylinkėmis, prisiminti nuveiktus darbus Vilnijos lietuvių naudai, kai Vilnius buvo lenkų smurtu atplėštas nuo Lietuvos. Jo dideli nuopelnai nebuvo užmiršti. Dabar jis buvo apdovanotas, kartu su kitais įžymiais lietuvių visuomeniniais ir kultūriniais veikėjais, aukšto ordinu.

Deja, gyvenimo saulutė jau buvo arti prie laidos. Kaip pensininkui, gyvenant saulėje, bet drėgną Floridą, sveikata stipriai blogėjo: apsilpo regėjimas, pavargo kojos. Reikėjo pradėti naudotis vežimėliu. Grįžus Lietuvon, jau buvo per vėlu atgauti sveikatą.

Antanas gimė 1903 m. Koronziškiuose, Giedraičių vls., Ukmergės apskr. 1915 m. Gie-

draičiuose baigė dviklasę mokyklą, o 1925 m. Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Apdovanotas iš prigimties talentais, 1929 m. sėkmingai baigė Vilniaus universiteto teisių fakultetą, gaudamas magistro laipsnį. Vertėsi advokato praktika 1931-1944 m., kartu eidamas Vilniaus lietuvių laikinojo, o vėliau Tautinio komiteto teisinio patarėjo pareigas, gindamas susipratusius lietuvius politinėse bylose, kurių skaičius siekė beveik neįtikėtina gausybę. Turėjo pakankamai drąsos redaguoti Vilniaus lietuvių memorandumą ir protestus. Lenkų brutali administracija negalėjo to pakeisti. Antanas buvo baustas net dešimt kartų. Tad nenuostabu, kad buvęs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Mykolas Roemeris savo dienoraštyje 1943 m. birželio 21 d., minėdamas įžymius lietuvius, politinius veikėjus, mini ir vilnietį adv. Juknevičių, išvežtojo Vytauto Didžiojo gimnazijos direktoriaus žentą ir jį apibūdina, kaip „žinomą asmenį ne tik tarp vilniečių lietuvių, bet ir lenkų“.

Ateina lietuviams išsvajota diena: sovietai grąžina Vilnių, gerokai apiplėštą, Lietuvai. Da-

DRAUGAS, penktadienis, 1995 m. gruodžio mėn. 1 d. 5

bar Antanas veikia kaip teisinis patarėjas Lietuvos vyriausybei, Vilniaus krašto vyriausybei, Lietuvos savivaldybės ir Lietuvos banko. Kupinas energijos tuo pačiu metu aktyviai prisideda prie Vilniaus krašto naujų įstatymų bei potvarkių redagavimo.

Savo veiklumu Antanas pasižymėjo jau lankydamas gimnaziją. Vadovauja ateitininkų būreliui, o jį uždarius, 1923 m. įsteigia Atžalos draugiją, tokios pat krypties kaip ateitininkų. Ją lenkai toleruoja per visa okupacijos laiką. Studijų metu jis pasireiškia, steigiant studentų draugovę, jai ir pirmininkauja, o 1926-1929 m. eina Vilniaus lietuvių laikinojo komiteto sekretoriaus pareigas. Dalyvauja organizavime Lenkijos tautinių mažumų centrinio žinių biuro Varšuvoje, kuris pradėjo leisti žiniaraštį „Nato“ anglų, prancūzų ir vokiečių kalba. Kiek vėliau, bet vis dar lenkų okupacijos metu, Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“, Lietuvių laboratorijos, Sv. Kazimiero jaunimui globoti, Lietuvių švietimo draugijos valdybų narys. 1926 m. įsteigia „Jaunimo draugą“ ir iki 1936 m. yra jo faktiškasis redaktorius bei leidėjas. Bendradarbiauja „Vilniaus rytojų“

ir kitų lietuvių spaudoje, leidžia kalendorių, aprūpina jaunimą įvairiomis praktiškoms žinioms, parūpina ir monologų rinkinį, išleidžia maldaknygę „Pasigailėk mūsų, Viešpatie“. Parašo dokumentuotą studiją apie lietuvių bažnytinę padėtį Vilniaus krašte lietuvių ir prancūzų kalba. Lenkų biurokratai to negalėjo toleruoti, studija konfiskuojama ir tik keletas egzempliorių buvo išsaugota VMD-joj, gerai jas paslėpus.

Iš Vokietijos į Bostoną atvyko 1949 m. ir pradėjo sėkmingai dirbti Antano Ivaškevičiaus — Ivo nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo įstaigoje. Čia man ir teko susipažinti su Antanu, kurį laiką su juo bendradarbiauti. Gyvendamas Bostone, Antanas tęsia visuomeninę veiklą vietos lietuvių draugijoje, čia jis yra ALTO narys, vietos BALFO sekretorius, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininkas ir jos atstovas VLIKE.

Iš Bostono persikėlė gyventi ir pailsėti Floridą, o iš ten pereinamais metais grįžo gimtąjį kraštą, kur neseniai atgulė amžinam poilsiui.

Dr. Bronius Mickevičius

KETVERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

ONOS IZOKAITIENĖS

1991 m. gruodžio mėn. 12 d.

DEVYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

RAMINTOS PRAPUOLENIENĖS IZOKAITYTĖS

1996 m. gruodžio mėn. 1 d.

Su meile ir pagarba prisimename šiuos brangius asmenis. Šv. Mišios už Onos ir Ramintos sielas bus atšaukiamos šių metų gruodžio mėn. 2 d. 8:30 v. ryto ir gruodžio mėn. 9 d. 9:00 v. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Prašome prisiminti a.a. Oną ir a.a. Ramintą savo maldose.

Tebliūdū: Ramintos sūnūs Tomas, Jonas su žmona Rita, Onos sūnus Jonas, duklė Donata, marti Elytė, ir jų šeimos bei kiti giminės.

A.†A.

JONAS GVAZDINSKAS

Gyveno New Buffalo, MI. Mirė 1995 m. lapkričio 29 d., sulaukęs 87 metų. Gimė Lietuvoje, Suvalkijoje, Blazų Rūdoje. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: žmona Stasė Bladaitė, sūnus Darius Gvidas, marti Jūra, anūkas Audrius; sūnus Povilas, marti Loretta, anūka: Ingrida ir Aleksas; marti Ann, mirusio sūnaus Jono, Jr. žmona, sesuo Kęstutė Mišauskienė. Taip pat daug giminių Lietuvoje ir Amerikoje.

Vėlonis pašarvotas penktadienį, gruodžio 1 d. nuo 5 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 2 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulajio mišios bažnyčia, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už vėlonio sielą. Po Mišių vėlonis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnūs, mardos, anūka, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600

L I E T U V O S A I D A I

veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Penktadieniais 7:00 v.v. — 8:00 v.v.
1450 AM banga.

Adresas: 2624 W. 69 St.
Chicago, IL 60629

Tel. 219-696-2228/Tel. - Fax 219-696-7760

We Ship UPS

312-434-9760

Užsilamam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Amerikos lietuvių meno draugija kviečia į vakaronę su poetu ir „Miestelėnų“ almanacho leidėju Eugenijum Ališanka šeštadienį, gruodžio 2 d., 6 val. vakare, Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Poezija ir diskusijos.

Šv. Teresės draugija, veikianti Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimų parapijoje, švenčia 66 metų sukaktį (ne 60, kaip paskelbta trečiadienį, lapkr. 29 d. „Drauge“). Ta proga ruošiamos iškilmės ir pietūs šeštadienį, gruodžio 2 d., 11 val. ryte, (9333 S. Cicero Ave.). Iškilnių metu bus įvesdinta nauja valdyba, kurios pirmininkė yra Lucille S. Shotas, vicepirė — Mary Ann Gercius, nutarimų sekretorė Alvena Giedraitienė, išdėtininkė Mary Banky, Finansų sekretorė Mickey Petrošius, o kitom pareigom į valdybą įeina Sophie Balchunas, Agatha Stasaitis, Marie Benning, Emily Perkins ir Dorothy Schell.

Jau visi įsitikinome, kad Pasaulio lietuvių centro rengiami komitetas suvokė tikrai šiuos pramogus lietuvių visuomenei. Ši šeštadienį ir sekmadienį, gruodžio 2-3 d., didžiojoje centro salėje vyks marga, šurmulinga kalėdinė mugė-bazaras, kuriame prekystalius jau užsisakė apie trisdešimt asmenų bei organizacijų (girdime, kad visi tie prekystaliai bus apkrauti įdomiomis prekėmis, labai tinkančiomis Kalėdų proga dovanoti ir kitiems, ir sau). Visi kviečiami atvykti į PLC ir pasizmonėti, apsipirkti, apsiirpinti reikalingais ir nelabai reikalingais pirkiniais.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė maloniai kviečia savo narius ir visus šaulius dalyvauti tradicinėse lietuviškose kūčiose gruodžio 10 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Šaulių namuose, 2417 43 St., Chicago. Informacijos teikiama tel. (312) 376-0551 arba (312) 434-3713.

Dr. Peter Xu groja kiniečių liaudies instrumentu „Ehru“; su žmona Chengpei ir dukra (prie pianino) Cheng Li jis pasirodys gruodžio 17 d. „Saulutės“ rengiamoje valandėlyje „Mistika“, tuoj po 11 val. Mišių Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

x TRANSPAK praneša: 1915 m. Vilniuje įkurta pirmoji lietuviška gimnazija. 1921 m. jai suteiktas Vytauto Didžiojo vardas. Siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maitos siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

(sk.)

x „Čiurlionio pasaulis“ Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL, gruodžio 3 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Programa atlieka pianistai Sonata ir Rokas Zubovai. Kviečiame visus.

(sk.)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiams ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

LIETUVOS GENOCIDO VIETOVĖS IR DOKUMENTAI PAVOJUJE

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga prašo pagalbą apginti naikinamus mūsų tautos genocido įrodymus. Tai itaigojo sušaukti Čikagos lietuvių susirinkimą, kuris įvyko lapkričio 27 d. Jaunimo centro kavinėje. Susirinkimui pirmininkavo dr. Jonas Račkauskas, kuris savo atidarojame žodyje prašė atkreipti dėmesį į Genocido centro Vilniuje remto darbus; išreikšti pasipiktinimą Genocido centro vadovybe, naikinančia kankinimo kameras ir įnagius ir jungtis su lietuviams Lietuvoje protestui prieš Lietuvos istorinių vietų bei dokumentų naikinimą.

Susirinkime kalbėjo Jonas Dainauskas, Povilas Vaičekauskas ir Pilypas Narutis. Iš kalbų sužinojome, kad pasaulis visai užmiršo 1939 m. Molotovo-Ribentropo pakta, kurio pasekmė: Lietuva buvo Sovietų Rusijos okupuota. Per pusimtį metų lietuvių tauta buvo naikinama išvežimais į Sibirą, o NKVD rūmų kankinimo geriausiu lietuvių sūnūs ir dukros.

Po nepriklausomybės atstatymo buvę NKVD, o vėliau KGB rūmai, paversti Genocido centru, kur buvo galima pamatyti kankinimų kameras su kankinimų įnagiais, medžiaga ir oda išmuštomis sienomis, kad nesigirdėtų kankinamųjų riksdas ir jie negalėtų, patys trenkę galva į sieną užsimušti. Viršutiniuose aukštuose buvo laikomos pasmerktųjų bylos, kurių didelę dalį, pasitraukdami iš nepriklausomos Lietuvos, KGB išsižvežė į Maskvą.

Vėliau bylas galėjo pamatyti grįžę tremtiniai ir kiti suinteresuoti asmenys. Tačiau šios bylos pradėjo pamažu kažkur dingti. Tada buvę tremtiniai ir partizanai pradėjo saugoti Genocido centrą-muziejų. Jiems rūpėjo ir teberūpi išsaugoti Lietuvos kančių įrodymus: pastatą ir bylas.

Kiekvienas lietuvių-kankinys nori rasti savo bylą ir pareikalauti valdžios nubausti budelius. Dabar Lietuvoje vyksta daug apdovanojimų, kurie kartais skiriami ir budeliams. Net ir kai kurie sribai jau yra amnestuoti nuo įvykdytų nusikaltimų prieš lietuvių tautą. Jie gauna 800-900 litų pensijos ir gražiai gyvena, kai Sibire iškentėję tremtiniai turi pragyventi iš vos 130-150 litų pensijų ir dar pavardžiuojami naciais bei fašistais.

1995 m. spalio 28 d. „Tremti-

Kaip ir kitais metais, „Draugas“ ruošiasi pasitarnauti savo skaitytojams, norintiems sutautyti brangų laiką (ir nemažas išlaidas). Kad nereiktų siuntinėti kalėdinių sveikinimų kiekvienam atskirai, kviečiame pasinaudoti „Draugo“ sveikinimų skyriumi ir pasveikinti visus drauge. Sveikinimus priima administracija. Nėra per anksti juos siųsti jau dabar, nes tuomet išspausdintas Jūsų sveikinimas tikrai pasieks tuos, kuriuos sveikinate. Pasinaudokite šia paslauga.

x A. A. Antano Kleizos penkerių metų mirties sukaktį gruodžio 1 d. minint, šv. Mišios bus atnašaujamos Lietuvos bažnyčiose. Žmona Elzbieta ir sūnus Vaclovas su šeima ilgimės a. a. Antano, tikėdami vėl kartu susirinkti pas Dievą. Išskis ramybėje! Elzbieta Kleizienė ir šeima.

(sk.)

x M. M. Rulienė, iš Beverly Shores, IN, remia našlaitę Liną Lietuvoje. Pratešdama paramą kitiems metams atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk.)

numeryje rašoma, kad Vytautas Skuodis yra paskirtas Genocido centro rūmų direktoriumi. Per paskutinius aštuonis mėnesius Genocido centre vyksta remontas, kurio metu kankinimo aparatare įrengta rūmų šildymo aparatare, dingsta istoriniai kankinimo įrankiai, kameroje nuimama kruvina garso izoliacija, dingsta kraujo dėmės ir kentėjusių pavardės, nes sienos nudažomos ir nelieka autentiškumo. KGB bylų archyvu nori iškelti į Vilniaus miesto centrą, kur joms statomas naujas pastatas.

Remontas vykdomas be jokio plano, nes archyvo patalpose daromi metalo suvirinimo darbai, kurie gali sukelti gaisrą ir sudeginti bylas. Sporto šventės metu Genocido centras buvo uždarytas, kad sportininkai nepamatytų tautos naikinimo istorijos.

Lietuvos vyriausybės asmenys šiandieną kalbą apie 183,000 lietuvių, nukentėjusių nuo sovietinės okupacijos, išvežtų į Sibirą, pagal kun. J. Prunskio „Lietuviai Sibire“, o dar neįskaityti partizanai bei ir Vakarus pasitraukę lietuviai, kurie taip pat dėl sovietinės Rusijos okupacijos prarado tėvynę ir atsidūrė svetimuose kraštuose. Lietuvoje kankinimo kameros, kad Genocido visai nebūna.

Dabar mirstančių didvyrių kūnai yra paaimami mokslinei analizei, kad nebūtų iškilmingų laidotuvių.

Politiinių kalinių ir tremtinių sąjunga ir partizanai dabar bando išsaugoti Genocido centrą. Jie, pasidalinę laiku, vyksta iš įvairių Lietuvos miestų ir miestelių budėti Genocido centro rūmuose. Jų gyvenimas ir pareigos neparastai sunkios. Jie yra izoliuoti nuo žinių ir nuo normalaus gyvenimo. Jie negali pasiekti spaudos, todėl per „Lietuvos aidą“, „Darbininką“ ir „Tremtinį“ prašo pagalbos tiek susipratusių lietuvių Lietuvoje, tiek ir užsienyje, išaiškinti, kas įsakė draskyti kankinimo kameras sienas, kas atsakingas už remonto planą, jo netvarką, ir už lėšas remontui, nes vyriausybė, anksčiau davusi pinigų remontui pradėti, daugiau lėšų nebeduoda jį užbaigti, todėl Genocido centras gali likti „dėl remonto“ uždarytas ilgiems laikams.

Netoli Vilniaus esantis Lietuvių dvaras taip pat turėjo KGB kankinimų kameras, kur buvo nužudyta daug nepriklausomos Lietuvos garsių asmenų.

Susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama:

1. pagreitinti Tuskulėnų dvaro tyrinėjimus ir ten įrengti

Ateities savaitgalio metu (lapkričio 3-5 d.), susitikime su „Dienovidžio“ redaktore Aldona Žemaityte ir Lietuvos ambasadorium Pietų Amerikai Vytautu Dambra, Ateitinių namuose kalba inž. Antanas Rulienė.

Ir šiais metais, Silvijos Radvilienės iniciatyva, Maironio lit. mokykla Lemonte padarė rinkliavą vargstantiems vaikams Lietuvoje, o surinktus daiktus perdavė „Saulutei“, Lietuvos Vaikų globos būreliui, kad persiųstų paramos reikalingiems. Čia grupė mokinių su mokytoja Vida Brazaityte (III eil. viduryje).

Nuotr. Indrės Tjūnelienės

muziejų;

2. Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga prašo JAV Lietuvių Bendruomenės ir ALTO, kad padėtų sustabdyti istorinių genocido vietų ir archyvų naikinimą;

3. išaiškinti kas atsakingas už remonto buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje;

4. kodėl naikinami komunistinio Maskvos teroro muziejiniai liudijimai;

5. stabdyti Genocido rūmų naikinimo darbą ir atstatyti muziejines, istorines vertes kankinimų kameras.

Ši rezoliucija bus pasiūsta į spaudą JA Valstijose, Kanadoje ir Lietuvoje.

Dvasinis lietuvių tautos genocidas tevynta Lietuvoje ir dabar. Jo simptomai yra korupcija, materializmas, depresija, nihilizmas, nesugebėjimas savitai mąstyti, galvoti.

Lietuvos ideologinę kryptį vis dar nustato komunistinio universiteto politinio mokslus baigusieji, kuriems vyriausybė pripažino universitetines užskaitas (kreditus), nors jiems ir trūksta akademinio standarto. Jaunieji istorikai jau perrašo Lietuvos istoriją, kurioje atsiranda daug falsifikacijų. (Kodėl netinka A. Šapokos istorija, kurią išleisti padėjo JAV Lietuvių Bendruomenė? B.V.) O Vytautui Skuodžiui pavesta parašyti studiją, kaip komunistų partija privedė Lietuvą prie nepriklausomybės atstatymo. (Kas Lietuvos nepriklausomybę sunaikino 1940 m.? B.V.)

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga kviečia visus stebėti ateinančių 6-9 mėn. laikotarpį, kai bus vykdoma akcija prieš partizanus.

Genocido centre budintiesiems Kalėdų metu padinti susirinkusieji suaukojo 262 dol.

Birutė A. Vindašienė

„Margutis II“ jau du mėnesiai oro bangomis lanko lietuvių namus, informuodamas, kas vyksta lietuviškame ir tarptautiniame gyvenime. Šiuo metu „Margučio II“ administracija baigia įsigyti aparatūrą, kad radijo laidas būtų galima transliuoti iš Marquette Parko ir programų vadovams nereikėtų kasdien dvi valandas praleisti kelionėje į radijo stotį ir iš jos. Aparatūra kainuoja daugiau kaip 8,000 dol., o ją įsigyti padėjo „Margučio II“ klausytojai savo geraširdžiomis aukomis. Tikimasi, kad ir ateityje šių svarbių radijo programų klausytojai bus dosnūs ir programos bus galima tęsti dar ilgą laiką. Aukas galite siųsti šiuo adresu: „Margutis II“, 2711 West 71st Str., Chicago, IL 60629, arba asmeniškai įteikti Socialinių reikalų raštineje — „Seklyčioje“.

Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje kun. Antanas Saulaitis, SJ, aukos prieškalėdines Mišias gruodžio 24 d., 12 val. Vargonais gros muz. Vytautas Gutasuskas.

Paskaita apie teisę dabartinėje Lietuvoje ir apie tos teisės trūkumus ruošiamą gruodžio 9 d., šeštadienį, 1 val., popiet, Jaunimo centro kavinėje. Kalbės adv. Povilas Žalibakis ir kun. Antanas Saulaitis, SJ. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

LIETUVOS VAIKAI IR DUONA

„Ponia mokytoja, ar aš galiu ateiti į mokyklą ir sekmadienį?“ — klausia antro skyriaus mokinukas savo mokytojos. Kodėl jis taip nori mokytis, kad net ir sekmadienį į mokyklą ateitų? Jis ne tiek mokytis nori, kiek pavalgyti. Jo motina alkoholiškai, tėvas nežinia tik iš parduodamos rūpinasi tuo vaiku. Kartais, suradusi motiutės pensijos pinigų, motina ir juos prageria. Namuose dažnai nėra ne tik duonos, bet ir supuvusios bulvės. Čia tik vienas pavyzdys, o Lietuvos kaime yra daugybė tokių apleistų vaikų iš netvarkingų, sugriautų šeimų, kurie atėję į mokyklą, alpsta nuo alkių, o gal geriau pasakyti — bado. Mums sunku suprasti, kad tas darosi šiandien Lietuvos kaime — kaimas anais laikais išmaitino miestus, o žemės ūkio produktų perteklių parduodavo užsieniui.

Lietuvos buvo suaugęs su savo žeme, Lietuva juk ūkio kraštas! Kaimas maitino Lietuvą ne tik duona, bet kaime buvo išsaugomos mūsų tautinės tradicijos, papročiai ir dvasinės dorovės principai. Per penkiasdešimt metų okupantas sunaikino mūsų kaimą, jo žmogų, Lietuvos pagrindą. Alkani vaikai ne naujiena Lietuvos kaimo mokykloje. Geros mokytojos, kurių dar yra Lietuvoje, išverda tiems alkaniems vaikams sriubos, bulvių ar ko kito, ką gauna iš gerų žmonių aukų ir maitina tuo alkanus vaikus. Tai yra vienintelis būdas padėti tiems vaikams — juos pavalgydinti. Ir labai skaudu, kad toms šeimoms, tiems vaikams nėra būdo padėti, nes jei duosi motinai, tėvui ar seneliams pinigų, rūbus, maistą, jie viską pragers, ir vaikai nieko neteks. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, š.m. lapkričio mėn. viduryje išsiuntė į Lietuvą keturioms mokykloms \$5,000 vaikų maitinimui. \$1,000 paskirta Gelvonų vidurinei mokyklai Širvintų rajone — mokykla direktorė Ona Valančienė. Apie Oną Valančienę „Kaimo vaikai“ fondo pirmininkė Regina Švobienė taip sako: „Ona yra labai protinga ir daug iniciatyvos turinti direktorė. Nuo rugsejo pirmos šioje mokykloje atsidarė „Mokyklos namai“, tai savotiški globos namai. Čia vyresnieji vaikai iš

alkoholikų šeimų, kurie šioje mokykloje šalia bendro išsilavinimo mokosi amatų, atsiveda savo jaunesnius brolius, seseris ir jie gyvena kartu, kadangi tie mažiukai namuose turi pragarą. Mokykla turi problemų su šių vaikų maitinimu, nes praktiškai vertasi tik iš parduodamos vaikų pagamintos produkcijos, kuri, žinoma, nėra labai paklausyta“.

Kita \$1,000 suma paskirta Dainavos pagrindinei mokyklai, Kaišiadorių rajone — direktorė Dalia Kupčiūnienė. Regina Švobienė apie šią mokyklą sako: „Mokykla — šviesos spindulys alkoholikų krašte. Direktorė rūpinasi vaikais kaip mama“. Šie du tūkstančiai buvo gauti iš Leono ir Nijolės Maskaliūnų. Tie pinigai Nijolės ir Leono draugų Lietuvos našlaičiams buvo suaukoti per jų vedybines sukakties puotą dovanų vieton.

Du tūkstančiai dolerių buvo paskirti Rieškutėnų mokyklai Švenčionių rajone, Vilniaus krašte — direktorė Viktorija Lapėnienė. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas šią mokyklą remia jau antri metai. Tie pinigai buvo gauti: \$1,000 — iš Julijos Dantienės — jos vyro a. a. A. Dantos laidotuvių metu suaukotų Lietuvos našlaičiams pinigų (tuo metu buvo suaukota daugiau kaip du tūkstančiai, bet kiti pinigai paskirti tiesiogiai našlaičių paramai); \$500 — iš S. Tomariūnės — jos tėvelio Petro Pipiro 50 metų mirties prisiminimo proga, o kiti \$500 buvo paskirti iš bendrai surinktų aukų.

Kiti \$1,200 buvo paskirti kun. S. Tunaičiui, kuris turi vieną mokyklą Tverčiuje ir dvi mokyklas Didžiasalyje, Igalinos rajone. Šiuos pinigus paaikėjo Vanda Prunskienė. Kun. S. Tunaičiui „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas jau antri metai padeda maitinti nelaimingus vaikus.

Dažnai girdome balsus, kad Lietuvoje žmonės gerai gyvena ir mūsų parama jiems nereikalinga. Taip, yra Lietuvoje klasė žmonių — tai valdžios žmonės ir įvairūs „vaizbūnai“, kuriems tikrai nieko netrūksta, net ir „gulbės pienu“. Ši žmonių klasė nieko bendra neturi su nusikriaustais ir net apie juos nenori žinoti. Miestuose galbūt yra lengviau, nes čia įvairios „labdaros“ vargstančius lengviau pasiekia. Kitaip yra kaime, tolimuosius Lietuvos užkampuose, kur niekas nemato ir negirdi nusikriaustų žmonių ir vaikų vargo bei skundo. „Kaimo vaikai“ fondas stengiasi tiems apleistiesiems žmonėms padėti. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas artimai bendradarbiauja su „Kaimo vaikų“ fondu ir, kiek mūsų Amerikos aukotojų dosnumas leidžia, padeda nusikriaustam Lietuvos žmogui — vaikui.

Birutė Jasaitienė